

مذکرات مجلس شورای ملی

صورت مشروح مذاکرات مجلس شورای ملی روز سه شنبه (۸) مردادماه ۱۳۵۳

فهرست مطالب :

- ۱- قرائت اسامی غائبین جلسه قبل .
- ۲- معرفی آقای علی اصغر اربابی بعنوان معاون پارلمانی وزارت راه و ترابری بوسیله آقای مهندس جواد شهرستانی وزیر راه و ترابری .
- ۳- طرح و تصویب گزارش کمیسیون دارائی راجع بقانون نفت و ابلاغ بدولت .
- ۴- تصویب صورتجلسه های روزیکشنبه سی ام تیر و سه شنبه اول مردادماه ۱۳۵۳ .
- ۵- طرح و تصویب گزارش يك فوریتی کمیسیون امور استخدام و سازمانهای اداري راجع باصلاح قانون تاسیس وزارت علوم و آموزش عالی و ابلاغ بدولت .
- ۶- طرح و تصویب گزارش يك فوریتی کمیسیون دادگستری راجع بالحاق يك تبصره بقانون تشدید مجازات کبوترپرانی مصوب خردادماه ۱۳۵۱ و ابلاغ بدولت .
- ۷- طرح و تصویب گزارش يك فوریتی کمیسیون امور استخدام و سازمانهای اداري راجع باصلاح پاره های از مواد قانون هیئت های امنای مؤسسات عالی علمی دولتی و ارسال بمجلس سنا .
- ۸- تقدیم لایحه اجازه اجرای اساسنامه شرکت نفت ملی ایران و اساسنامه شرکت ملی نفت ایران بوسیله آقای دکتر یزدان پناه وزیر مشاور و معاون پارلمانی نخست وزیر .
- ۹- طرح و تصویب دو فوریت لایحه اجازه اجرای اساسنامه شرکت ملی نفت ایران .
- ۱۰- تعیین تاریخ و دستور جلسه آینده - ختم جلسه .

جلسه فوق العاده مجلس ساعت نه صبح بریاست آقای عبدالله ریاضی تشکیل گردید.

۱- قرائت اسامی غائبین جلسه قبل

رئیس- اسامی غائبین جلسه قبل قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

غائبین با اجازه آقایان :

- دکتر ابوالهدی- عبدالحسین آموزگار- ایلخانی پور- ایمان زهرائی - دکتر بازرگانی - بدرخانی- دکتر برومند مهندس برومند - غلامرضا بهادری - دکتر بیگلری- دکتر پرتو اعظم- پزشکی- تژده- جهانشاهی- دکتر حبیب اللهی - دکتر سعید حکمت - امیر علم خزیمه - مهندس حسین خسروی - دکتر خطیبی - دکتر رئیسی - دکتر راد- دکتر رشید یاسمی - دکتر رهنوردی - زرین پور -

- سراج الدینی- سعادت- دکتر سعید- شریفهها- شیخ الاسلامی- صادقی - دکتر فضل الله صدر - صدقیانی زاده - علی طباطبائی - طباطبائی دیبا - طلوعی - دکتر عدل - عزیز مرادی - فخر طباطبائی - فرهادپور - فهیمی - قدردان - خانلر قراچورلو - دکتر کفائی - کمالائی - دکتر لقمان ادهم - محسنی - دکتر مدنی - مهندس معینی زند - دکتر محمدحسین موسوی - موقر - مهندس نظمی - دکتر وفا - طرفی - دکتر مهر- دکتر آزاد - دکتر سنگ - مهندس عطائی - خانم ابتهاج سمیعی - خانم اسدی - خانم امیر ابراهیمی - خانم جهانبانی - خانم زاهدی - خانم صفی نیا - خانم طالقانی

غائبین مریض - آقایان:

اخوی - بوشهری - دکتر حبیب بهمانی -
دکتر جزایری - جندقی - تیمسار حکیمی -
دشتی - سیدضیاء رضوی - ساکینیان - دکتر شریف امامی -
فروتن - مرندي - دکتر مشایخی - مهرزاد - نامور -
دکتر ناوی - خانم ضرابی - خانم مزارعی.

۲- معرفی آقای علی اصغر اربابی بعنوان معاون پارلمانی وزارت راه و ترابری، بوسیله آقای مهندس جواد شهرستانی وزیر راه و ترابری

رئیس - وارد دستور می‌شویم آقای مهندس شهرستانی بفرمائید.

مهندس شهرستانی (وزیر راه و ترابری) - با کسب اجازه از مقام معظم ریاست، آقای علی اصغر اربابی را بعنوان معاون پارلمانی وزارت راه و ترابری بحضور جنابان نمایندگان محترم و ساحت مقدس مجلس شورای ملی معرفی میکنم (نمایندگان - مبارک است).
۳- طرح و تصویب گزارش کمیسیون دارائی راجع بقانون نفت و ابلاغ بدولت
رئیس - گزارش کمیسیون دارائی راجع نفت مطرح است قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

گزارش از کمیسیون دارائی بمجلس شورای ملی
کمیسیون دارائی در جلسه اول مردادماه ۱۳۵۳ با حضور آقایان دکتر یزدان پناه وزیر مشاور و علی اصغر طباطبائی معاون وزارت امور اقتصادی و دارائی لایحه ۴۸۱۸ مورخ ۱۳۵۲/۱۲/۲۱ راجع به نفت را که قبلاً در مجلس شورای ملی تصویب شده و مجلس سنا اصلاحاتی در آن بعمل آورده بود مورد رسیدگی قرارداد و مصوبه مجلس سنا تصویب کرد.

اینک گزارش آن را بشرح زیر بمجلس شورای ملی تقدیم میدارد.

قانون نفت

۱۵۵۵- اصطلاحات و تعبییرات

اصطلاحات و کلمات زیر هر کجا که در این قانون بکار برده شود شامل تعاریف و مفاهیم مشروح در این ماده خواهد بود.

«نفت» عبارت است از نفت خام، گاز طبیعی، آسفالت و کلیه هیدروکربورهای مایع اعم از آنکه بحالت طبیعی یافت شود و یا بوسیله عملیات مختلف از نفت خام

و گاز طبیعی جدا شود و نیز هر فرآورده مهیای استفاده یانیه تمامی که از مواد مزبور بوسیله تبدیل گاز به مایع یا تصفیه یا عمل شیمیائی با هر گونه طریقه دیگری اعم از آنچه اکنون معمول است و آنچه در آینده معمول شود بدست آید.

«منابع نفتی» عبارت است از کلیه منابع و ذخایز زیرزمینی دارای نفت اعم از اینکه در خشکی یا در مناطق دریائی واقع شده باشد.

«مناطق دریائی» عبارت است از آبهای داخلی و ساحلی و فلات قاره.

«عملیات نفتی» اعم است از کلیه عملیات مربوط باکتشاف، توسعه، بهره برداری، پالایش، حمل و نقل پخش و خرید و فروش نفت.

«طرف قرارداد» عبارت است از هر شخصی که طبق مقررات این قانون قرارداد پیمانکاری یا مشارکت یا فروش نفت با شرکت ملی نفت ایران امضاء کرده باشد.

«شخص» عبارت است از شخص یا اشخاص طبیعی یا حقوقی لیکن در این قانون عنوان شخص بشرکت ملی نفت ایران و شرکت های فرعی آن اطلاق نمیشود.
«قرارداد پیمانکاری» عبارت از قراردادی است که بموجب آن طرف قرارداد مسئولیت اجرای برخی از عملیات نفتی را در ناحیه معینی از طرف شرکت ملی نفت ایران و بنام آن شرکت بر طبق مقررات این قانون برعهده میگیرد.

«قرارداد مشارکت» عبارت است از قراردادی که در اجرای بند ۳ ماده ۳ این قانون منعقد گردد.

«قرارداد فروش» عبارت است از قراردادی که بموجب مقررات ماده ۱۲ این قانون منعقد گردد.

«پیمانکار کل» عبارت از شرکتی است که بموجب بند ۳ ماده ۸ این قانون اجرای عملیات و انجام تعهدات مقرر در قرارداد پیمانکاری را برعهده میگیرد.

«پذیره» عبارت است از وجه معینی که هنگام عقد قرارداد پیش بینی میشود و یکجا یا بدفعات و در طی مراحل توسط طرف قرارداد بشرکت ملی نفت ایران پرداخت میگردد.

«بخش نفتی» عبارت است از هر یک از تقسیماتی که

تحويل میشود به قیمت رایج بازار حساب خواهد شد و منافع پالایش مشمول مالیات بر درآمد دولت ایران خواهد بود.

۵- شرکت ملی نفت ایران میتواند برای انجام عملیات نفتی در خارج کشور هر شخص و بهر طریق که مقتضی میدانند مشارکت نماید و مقررات این قانون نسبت به عملیات شرکت ملی نفت ایران در خارج کشور مجری نخواهد بود.

۴۵۵۵- اعلان آزادی بخشها

۱- تصمیم درباره آزاد کردن یا بستن، تعیین یا تغییر حدود بخشهای نفتی در هر مورد با شرکت ملی نفت ایران است.

۲- آزاد بودن بخشها از طریق نشر آگهی، متضمن شرایط تنظیم پیشنهاد و مهلت تسلیم آن اعلام خواهد شد.

۳- شرکت ملی نفت ایران در مورد هر بخش یا هر جزئی از آن که آزاد اعلام میکند دفترچه مشخصاتی حاوی موقعیت جغرافیائی و وضع عمومی زمین شناسی و سایر اطلاعات مربوط بآن تهیه خواهد کرد.

۴- قسمتهائی از ناحیه هر قرارداد که بعد از اجرای عملیات تفکیک میشود و از ناحیه مشمول آن قرارداد اخراج میگردد تا زمانی که مجدداً آزاد اعلان نشده باشد بسته خواهد بود.

۵۵۵۵- دریافت پیشنهادها

۱- پیشنهاد انقراض قرارداد در مورد تمام یا هر جزئی از یک بخش که آزاد اعلان میشود بایستی در طی مهلتی که در آگهی شرکت ملی نفت ایران تعیین شده است بشرکت مذکور تسلیم شود.

۲- پیشنهاد فقط از اشخاصی که صلاحیت فنی و مالی آنها توسط شرکت ملی نفت ایران احراز و تصدیق گردیده باشد دریافت خواهد شد. پیشنهاد باید بر اساس شرایط پیش بینی شده در قرارداد نمونه ای باشد که توسط شرکت ملی نفت ایران تهیه و به انضمام دفترچه مشخصات مذکور در بند ۳ ماده ۴ این قانون بمتقاضیان داده خواهد شد.

۶۵۵۵- رد و قبول پیشنهادها

۱- پیشنهادهایی که ظرف مهلت مقرر واصل گردد بدون حمایت تقدم و تأخر در تاریخ وصول مورد توجه قرار خواهد گرفت.

شرکت ملی نفت ایران بموجب ماده ۴ این قانون برای خشکی و یا مناطق دریائی تعیین کرده باشد.

«ناحیه» اعم است از کل یا هر قسمت از ناحیه یا نواحی که بموجب قراردادی برای اجرای عملیات اکتشاف و توسعه تخصیص داده میشود.

ماده ۲۵۵۵ - اختیارات و وظایف شرکت ملی نفت ایران
شرکت ملی نفت ایران مسئول انجام وظایف و اعمال حقوق و اختیارات مصرح در این قانون و نظارت بر اجرای آن می باشد. شرکت مزبور در انجام این مسئولیت بترتیب مقرر در اساسنامه قانونی خود عمل خواهد کرد.

۳۵۵۵ - اجازه مذاکره و انعقاد قرارداد

۱- منابع نفتی و صنعت نفت ایران ملی است و اعمال حق مالکیت ملت ایران نسبت بمنابع نفتی ایران در زمینه اکتشاف، توسعه، تولید، بهره برداری و پخش نفت در سراسر کشور و فلات قاره منحصر آبهده شرکت ملی نفت ایران است که رأساً یا بوسیله نمایندگی ها و پیمانکاران خود در آن باره اقدام خواهد کرد.

۲- شرکت ملی نفت ایران می تواند بمنظور اجرای عملیات اکتشاف و توسعه نفت در بخشهای آزاد نفتی با هر شخص اعم از ایرانی و خارجی وارد مذاکره شود و قراردادهایی را که مقتضی بداند بر مبنای پیمانکاری و با رعایت مقررات و مصدحات این قانون تنظیم و امضاء نماید.

قرار دادهای مزبور بعد از تأیید هیئت وزیران بموقع اجراء گذارده خواهد شد.

۳- شرکت ملی نفت ایران میتواند بمنظور ایجاد پالایشگاه و اجرای عملیات پالایش نفت در داخل کشور رأساً یا از طریق مشارکت با هر شخص اعم از ایرانی و خارجی اقدام نماید مشارکتهائی که باین منظور انجام میشود مشروط بر رعایت شرایط زیر خواهد بود:

الف - سهم شرکت ملی نفت ایران هیچگاه نباید از پنجاه درصد کمتر باشد.

ب - مدت مشارکت در هر قرارداد بشخص و نظر شرکت ملی نفت ایران معین خواهد شد ولی در هر حال این مدت از بیست سال تجاوز نخواهد کرد.

۴- در مورد بند ۳ بالا کلیه نفت خامی که پالایشگاه

۲- شرکت ملی نفت ایران حق و اختیار تام و تمام قبول یارد هر یک با کلیه پیشنهاد های رسیده را دارا می باشد دادن پیشنهاد، هیچگونه حقی برای پیشنهاد دهنده ایجاد نمیکند.

ماده ۷- شرایط تقدم و اولویت

۱- از میان پیشنهاد های رسیده پیشنهاد هایی که علاوه بر رعایت مفاد و مقررات این قانون متضمن شرایط مساعدتر دیگری نیز از قبیل پذیره باشد و بالخصوص انجام عملیات پالایش در داخل کشور و ورود شرکت ملی نفت ایران را در مراحل حمل و نقل و پالایش و پخش و فروش نفت در بازار های جهانی تضمین و یا حداقل تسهیل نماید مقدم شمرده خواهد شد.

۲- شرکت ملی نفت ایران قبول یارد پیشنهاد را کتباً با اطلاع پیشنهاد دهنده خواهد رسانید.

ماده ۸- امضای قرارداد پیمانکاری

۱- هر شخص که پیشنهاد او بشرح مقرر در ماده ۷ پذیرفته شود مکلف خواهد بود که حداکثر ظرف مدت ۳۰ روز از تاریخی که شرکت ملی نفت ایران قبول آن پیشنهاد را اعلام کند قرارداد پیمانکاری بر اساس مقررات قرارداد نمونه با شرکت ملی نفت ایران امضاء نماید. قراردادی که بدینگونه امضاء شود بعد از تصویب هیئت وزیران قابل اجراء خواهد بود.

۲- در صورتیکه یک پیشنهاد از طرف دو یا چند شخص داده شده باشد امضای قرارداد توسط کلیه آن اشخاص صورت خواهد گرفت که هر کدام از آنها منفرداً و متضامناً مسئولیت حسن اجرای تعهدات مندرج در قرارداد را برعهده خواهند داشت.

۳- شخص یا اشخاصی که بشرح بالا قرارداد پیمانکاری با شرکت ملی نفت ایران امضاء می کنند متعهد خواهند بود که ظرف مدت ۶۰ روز از تاریخ امضای قرارداد یک شرکت فرعی یا تابعیت ایرانی تشکیل دهند و مطابق مقررات قانون ایران آنرا به ثبت برسانند و کلیه حقوق و تعهداتی را که بموجب قرارداد پیمانکاری دارند به آن شرکت ایرانی منتقل سازند.

شرکت ایرانی مزبور بعنوان «پیمانکار کل» شرکت ملی نفت ایران اجرای عملیات اکتشاف و توسعه را بصورت غیر انتفاعی و بموجب قرارداد برعهده خواهد داشت لیکن این امر ذمه انتقال دهنده یا انتقال دهندگان

را در برابر شرکت ملی نفت ایران از بابت مسئولیتها و تعهدات مندرج در قرارداد بری نخواهد کرد. عنوان «طرف قرارداد» که در این قانون بکار برده شده است شامل «پیمانکار کل» نیز خواهد بود.

۴- شرکت فرعی از لحاظ این ماده عبارت است از شرکتی که مالکیت کلیه سهام آن با شخص و یا اشخاصی باشد که پیشنهاد آنها مورد قبول شرکت ملی نفت ایران بوده و قرارداد پیمانکاری را امضاء نموده اند.

ماده ۹- مساحت ناحیه عملیات

۱- در هر قرارداد ناحیه یا نواحی که عملیات اکتشاف و توسعه در آن موقع اجراء گذارده خواهد شد تعیین و حدود آن مشخص خواهد گردید.

۲- مساحت ناحیه یا نواحی که بموجب قرارداد واحدی بعملیات اکتشاف و توسعه تخصیص داده میشود در هر صورت مجموعاً بیش از هشت هزار کیلومتر مربع در خشکی و بیش از چهار هزار کیلومتر مربع در مناطق دریائی نخواهد بود.

ماده ۱۰- مدت

۱- مدت قرارداد های پیمانکاری که بموجب مقررات ماده ۸ این قانون منعقد شود بدو مرحله متوالی اکتشاف و توسعه تقسیم خواهد شد. طول مدت مرحله اکتشاف حداکثر از تاریخ اجرای قرارداد تا ۵ سال خواهد بود.

۲- در صورتی که تا پایان مرحله اکتشاف میدان قابل تولید تجاری در ناحیه قرارداد کشف شده باشد مرحله توسعه بدنبال مرحله اکتشاف آغاز خواهد شد.

ماده ۱۱- مسئولیت های طرف قرارداد در مرحله اکتشاف
۱- طرف قرارداد مسئولیت تأمین کلیه وجوه لازم برای انجام عملیات اکتشافی را برعهده خواهد داشت.

۲- طرف قرارداد فقط وقتی مستحق بازیافت وجوه مزبور خواهد بود که عملیات منجر بکشف میدان تجاری بشود.

۳- در صورتی که کشف میدان تجاری مطابق ضوابطی که در قرارداد مربوط تصریح می شود بتحقیق پیوندد عملیات توسعه میدان مزبور آغاز خواهد شد. تأمین وجوه لازم جهت عملیات توسعه نیز در صورت

درخواست شرکت ملی نفت ایران برعهده طرف قرارداد خواهد بود.

۴- بازپرداخت وجوه مذکور در بندهای ۲ و ۳ بالا مطابق مقرراتی خواهد بود که بر اساس مقررات ماده ۱۲ این قانون در هر قرارداد پیش بینی گردد.

ماده ۱۲- قرارداد فروش نفت

۱- بعد از آنکه تجاری بودن میدان کشف شده مطابق ضوابطی که در قرارداد مربوط پیمانکاری تصریح میشود، بتحقیق پیوست قرارداد فروش بین شرکت ملی نفت ایران و طرف قرارداد منعقد خواهد شد. طرف قرارداد حق خواهد داشت که در برابر ریسک هزینه های اکتشافی که متحمل گردیده و نیز در برابر تعهد تأمین هزینه های عملیات توسعه که برعهده گرفته است (در صورتیکه تأمین این هزینه ها برعهده طرف قرارداد باشد) مقداری از نفت میدان مکشوفه را از تاریخ آغاز تولید تجاری تحت شرایط مقرر در قرارداد فروش و در طی مدتی که از پانزده سال تجاوز نخواهد کرد خریداری نماید. نفتی که بموجب مقررات این ماده بطرف قرارداد فروخته میشود در هر حال از پنجاه درصد نفت تولید شده میدان مکشوفه تجاوز نخواهد نمود.

۲- بهای نفت فروخته شده بطرف قرارداد طوری محاسبه خواهد شد که باندازه مجموع دو تخفیف زیر از بهای فوب رایج بازار نفت مزبور ارزانتر باشد.

الف - تخفیفی که رقم کل آن در هر سال برابر با یک دهم مجموع مبالغی باشد که طرف قرارداد از تاریخ اجرای قرارداد تا آغاز تولید تجاری از بابت هزینه های عملیات اکتشاف و توسعه در ناحیه قرارداد متحمل شده است. در صورتیکه تأمین وجوه لازم جهت عملیات توسعه برعهده طرف قرارداد نباشد فقط هزینه های عملیات اکتشاف در محاسبه این تخفیف منظور خواهد شد.

در صورتیکه در یک ناحیه قرارداد دو یا چند میدان تجاری کشف شده باشد مجموع مبالغ هزینه های مزبور بترتیب مقرر در قرارداد مربوط بین آن دو یا چند میدان سرشکن خواهد شد بنحوی که مجموع تخفیفات ناظر بر مجموع نفتی که هر ساله از مجموع میدانها بطرف قرارداد فروخته میشود با یک دهم مجموع هزینه های اکتشاف و توسعه که در ناحیه

قرارداد خرج شده است معادل باشد. این تخفیف ظرف مدت ده سال از تاریخ آغاز تولید تجاری ادامه خواهد داشت.

ب - تخفیفی حداکثر معادل پنج درصد بهای فوب رایج بازار نفت فروخته شده بطرف قرارداد که این تخفیف ظرف تمام مدت اعتبار قرارداد فروش ادامه خواهد داشت.

روش تعیین بهای فوب رایج بازار و میزان قطعی تخفیف مقرر در شق ب و پیش بینی برنامه تحویل و بارگیری نفت و همچنین مقررات راجع بطرز پرداخت بها و سایر مقررات لازم در هر قرارداد فروش مندرج خواهد شد. برای هزینه های توسعه ای ممکن است بهره ای تعلق گیرد که حداکثر آن در قرارداد مربوط معین خواهد شد لیکن برای هزینه های اکتشافی بهیچوجه بهره تعلق نخواهد گرفت. بهره متعلق به هزینه های توسعه ای مطابق این بند مشمول مالیات بردرآمد نخواهد بود.

ماده ۱۳- تولید تجاری

آغاز تولید تجاری در مورد هر میدان موقعی خواهد بود که کلیه وسائل تولید و تحویل منظم نفت از میدان مزبور تا نقطه صدور یا پالایش آماده شده و عملاً هم یکصد هزار متر مکعب نفت خام از آن میدان برداشت شده باشد.

از لحاظ این محاسبه در مورد میدان گازی هر هزار متر مکعب گاز طبیعی در ۱۵ درجه سانتی گراد معادل یک متر مکعب نفت خام تلقی خواهد شد.

ماده ۱۴- پایان مرحله اکتشاف

۱- با آغاز تولید تجاری هر میدان، میدان مزبور از ناحیه قرارداد تفکیک میشود و قرارداد پیمانکاری که بموجب ماده ۱۱ این قانون پیش بینی شده است نسبت بآن میدان خاتمه مییابد.

۲- اجرای کلیه عملیات در هر میدان تجاری از تاریخ آغاز تولید تجاری آن میدان رأساً برعهده شرکت ملی نفت ایران خواهد بود.

۳- در صورتی که تولید تجاری در یک میدان از ناحیه قرارداد پیش از پایان مرحله اکتشاف (که بموجب مقررات ماده ۱۰ این قانون در هر قرارداد

پیش‌بینی میشود) آغاز گردد عملیات اکتشافی در بقیه ناحیه توسط طرف قرارداد تا پایان مرحله اکتشاف ادامه خواهد یافت.

ماده ۱۵۵ - ادامه عملیات

۱- عملیات اکتشافی در ناحیه قرارداد حداکثر ظرف شش ماه از تاریخ اجرای قرارداد آغاز و بلاانقطاع دنبال خواهد شد.

۲- هرگاه ضرورت انجام تحقیقات و مطالعات خاصی توقف عملیات اکتشافی را برای مدت موقتی ایجاب نماید توقف عملیات فقط با موافقت شرکت ملی نفت ایران میسر خواهد بود.

۳- در صورتیکه طرف قرار داد عملیات را بدون تحصیل موافقت قبلی شرکت ملی نفت ایران برای مدتی بیش از سه ماه متوقف سازد شرکت ملی نفت ایران حق فسخ قرارداد را خواهد داشت. توقف عملیات که ناشی از قوه قهریه باشد خارج از شمول مقررات این ماده است.

ماده ۱۶ - خاتمه قرارداد بعلت عدم کشف نفت

۱- هرگاه طرف قرارداد ظرف دوره اکتشاف و پس از انجام حداقل عملیاتی که در قرارداد پیش بینی شده است باین نتیجه برسد که شرایط زیرزمینی ناحیه طوری است که کشف نفت به میزان تجاری مقدور بنظر نمی‌رسد میتواند از ادامه عملیات خودداری و تقاضای فسخ قرارداد را بکند. در این صورت طرف قرارداد مکلف خواهد بود ثابت نماید که کلیه امور اکتشافی تا تاریخ مزبور طبق برنامه بموقع اجراء گذارده شده است. هرگاه مبالغه برای خرج کردن در عملیات مزبور در نظر گرفته شده بود تماماً خرج نشده باشد طرف قرارداد ملزم خواهد بود که کلیه مبالغ خرج نشده را بشرکت ملی نفت ایران بپردازد.

۲- در صورتی که در پایان مرحله اکتشاف، کشف میدان تجاری در هیچ نقطه‌ای از ناحیه قرارداد به تحقق نپیوسته باشد قرارداد پیمانکاری خاتمه خواهد یافت و طرف قرارداد حق مطالبه وجوهی را که صرف هزینه‌های اکتشافی کرده است نخواهد داشت. طرف قرارداد مکلف خواهد بود کلیه اسناد و مدارک نقشه‌های حاصل از عملیات را بطور کامل بشرکت ملی نفت ایران تسلیم نماید.

ماده ۱۷۵ - تعهدات طرف قرارداد

۱- شرکت ملی نفت ایران موظف است در هر یک از موارد طرف قرارداد را بایجاد شرایط مقتضی ملزم نماید که تا آنجا که بر طبق موازین فنی و مهندسی قابل توجه باشد حداکثر کوشش را در اجرای عملیات اکتشافی در ناحیه قرارداد بعمل آورد.

۲- در مورد هر میدان تجاری باید ترتیباتی پیش‌بینی شود که انجام عملیات توسعه و تهیه وسائل لازم جهت استفاده و بهره برداری کامل از آن میدان را در مناسبترین مدت و با رعایت شرایط اقتصادی و اصول صحیح مهندسی تضمین نماید.

ماده ۱۸۵ - کنترل عملیات

۱- شرکت ملی نفت ایران مکلف خواهد بود که در مورد هر قرارداد نظارت و بازرسی کامل و مؤثر در عملیات پیمانکار کل اعمال نماید.

۲- طرف قرارداد ملزم خواهد بود که کلیه فعالیتهای خود را با موافقت و تصویب شرکت ملی نفت ایران انجام دهد و هرگونه اطلاعات را طبق نظر و دستور شرکت ملی نفت ایران بنحو جامع و رضایتبخش تهیه و تسلیم نماید.

ماده ۱۹۵ - مالکیت نفت

نفت تولید شده از منابع نفتی ایران در مالکیت شرکت ملی نفت ایران خواهد بود. شرکت مزبور نمیتواند هیچ قسمتی از نفت را مادام که استخراج نشده است بغير انتقال دهد.

ماده ۲۰ - استخدام خارجیان

۱- استخدام کارمند خارجی فقط در مورد مشاغل مجاز خواهد بود که کارمند ایرانی واجد تخصص و تجربه لازم برای تصدی آنها در اختیار نباشد. رعایت این مقررات در مورد پیمانکارانی که برای پیمانکار کل کار می‌کنند نیز لازم خواهد بود.

۲- استخدام کارمند خارجی در هر مورد با مشورت و اجازه شرکت ملی نفت ایران صورت خواهد گرفت و شرکت ملی نفت ایران مکلف خواهد بود احراز کند که استخدام خارجی در هر مورد برای مدت محدود و آنهم مشروط به تهیه وسائل کار آموزی ایرانیانی باشد که بتوانند در رأس مدت مقرر جایگزین کارمند خارجی گردند.

ماده ۲۱۵ - انتقالات

طرف قرار داد نمیتواند حقوقی را که بموجب مقررات قرارداد تحصیل و یا تعهداتی را که قبول نموده است بدیگری واگذار کند مگر با موافقت قبلی شرکت ملی نفت ایران و تأیید هیئت وزیران.

ماده ۲۲۵ - ضمانت اجرائی

شرکت ملی نفت ایران مکلف است در قراردادهائی که بر طبق این قانون تنظیم می‌شود ضمانت اجرائی کافی از برای تعهدات طرف قرارداد منظور نماید.

ماده ۲۳۵ - رفع اختلافات

اختلافاتی که بین شرکت ملی نفت ایران و طرفهای قرارداد پیش آید هرگاه از طریق مذاکره دوستانه بنحوی که در هر قرارداد پیش بینی خواهد شد رفع نشود از طریق داوری حل خواهد شد. مقررات مربوط به ارجاع اختلافات به داوری در هر قرارداد بنحو مقتضی پیش‌بینی میگردد. آئین رسیدگی در مورد داوری مطابق قوانین ایران و محل داوری تهران خواهد بود مگر آنکه بعد از بروز اختلاف طرفین قرارداد نسبت بمحل دیگری توافق نمایند. اعتبار و تفسیر و اجرای قراردادها تابع قوانین ایران خواهد بود.

ماده ۲۴۵ - مصرف کالاها و خدمات

کالاها و خدمات مورد نیاز عملیات در هر قرارداد از منابع داخلی کشور تهیه و تحصیل خواهد شد. استفاده از کالاها و خدمات خارجی وقتی مجاز خواهد بود که کالاها و خدماتی که در ایران تهیه و عرضه میشود به تشخیص شرکت ملی نفت ایران از لحاظ کیفیت برای رفع نیازمندی عملیات مناسب نباشد و یا بمقادیر مورد نیاز در دسترس نباشد و یا آنکه قیمت کالاها و خدمات عرضه شده در ایران بتخصیص شرکت ملی نفت بیش از بیست درصد از قیمت کالاها و خدمات خارجی گران تر باشد.

ماده ۲۵۵ - تحصیل اراضی و واردات

در مورد قرارداد های مشارکت و یا پیمانکاری که مطابق مقررات این قانون جهت انجام عملیات نفتی در ایران منعقد میشود بقرار مشروح زیر عمل خواهد شد:

۱- اراضی و آب و حقوق ارتزاقی مورد نیاز عملیات با استفاده از مزایا و اختیارات مقرر در اساسنامه قانونی شرکت ملی نفت ایران و توسط آن

شرکت تحصیل خواهد شد. بهای خرید یا مال الاجاره پرداختی بابت تحصیل اراضی و آب و حقوق ارتزاقی بعلاوه هزینه‌های مربوط بآن در هر مورد بحساب عملیات منظور خواهد گردید.

۲- ماشین آلات و وسائل و هرگونه کالای مورد نیاز عملیات با رعایت مقررات ماده ۲۴ این قانون و بر طبق مقررات اساسنامه قانونی شرکت ملی نفت ایران و به نام آن شرکت وارد خواهد شد.

۳- کلیه اراضی و تأسیسات ثابت در مالکیت شرکت ملی نفت ایران خواهد بود.

ماده ۲۶ - محافظت منابع و جلوگیری از آلودگی محیط

شرکت ملی نفت ایران مکلف خواهد بود که در جریان عملیات مربوط هر قرارداد دقت و مراقبت کامل را جهت حفظ منابع ثروت طبیعی (مخصوصاً گازهای طبیعی) همچنین جلوگیری از آلودگی محیط (هوا و آب و زمین) بعمل آورد طرف قرارداد ملزم خواهد بود که در عملیات خود مقرراتی را که در این باب توسط دولت و یا شرکت ملی نفت ایران اعلام و ابلاغ می‌گردد رعایت نماید. شرکت ملی نفت ایران ضوابطی را که باید در اجرای مفاد این ماده بویژه در خصوص حفظ منابع نفتی، بازیافت مجدد نفت، افزایش بهره‌دهی مخازن زیرزمینی نفت، جلوگیری از سوزاندن و بهدر دادن نفت مورد عمل قرار گیرد تدوین و اعلام خواهد کرد.

ماده ۲۷ - نفت مناطق دریایی

نفت تولید شده از مناطق دریایی ایران در حکم نفتی خواهد بود که از داخل سرزمین ایران تولید شده باشد. مقررات قانون ایران نسبت به کلیه تأسیساتی که در مناطق دریایی مزبور ایجاد شود جاری خواهد بود.

ماده ۲۸ - منافع ایران

طرف قرارداد مکلف خواهد بود که در اجرای تعهداتی که بموجب قرارداد برعهده دارد همواره منافع ایران را ملحوظ دارد.

ماده ۲۹ - شمول قانون

شرکت ملی نفت ایران در مورد کلیه قراردادهائی که برای انجام عملیات نفتی در داخل کشور منعقد میکند مکلف بر رعایت مقررات این قانون خواهد بود. به

شرکت ملی نفت ایران اختیار داده میشود که بمنظور تأمین منافع بیشتری برای ایران با ظرفیتهای دوم قرارداد هائی که جهت اجرای عملیات نفتی در داخل کشور پیش از تصویب این قانون امضاء شده و بتصویب مجلسین رسیده است وارد مذاکره شود و هر تغییر و اصلاحی را در مقررات آن قراردادها که بانوجه به روح و مفاد این قانون لازم و مقتضی باشد بعمل آورد. در مورد قرارداد هائی که موضوع پرداخت بهره مالکانه (پرداخت مشخص) نسبت به نفت خام و گاز طبیعی پیش بینی نشده باشد بهره مالکانه ای بمیزان متناسب و به تشخیص شرکت ملی نفت ایران مقرر خواهد شد تغییرات و اصلاحاتی که باین نحو در قراردادها مزبور صورت گیرد بعد از تأیید هیئت وزیران بموقع اجرا گذارده خواهد شد دولت در هر مورد گزارش تغییرات مذکور در این ماده را ظرف سه ماه از تاریخ تأیید بمجلسین خواهد داد.

ماده ۳۰. تعیین قیمت و آئین نامه های اجرایی

۱- شرکت ملی نفت ایران قیمت هائی را که در هر مورد مبنای محاسبه بهره مالکانه (پرداخت مشخص) و مالیات بر درآمد نفت خام و گاز طبیعی خواهد بود تعیین و بعد از تأیید هیئت وزیران اعلام خواهد نمود و لو اینکه در قرارداد های موجود بنحود دیگری مقرر شده باشد.

۲- شرکت ملی نفت ایران اختیار دارد قیمت هائی را که در هر مورد مبنای محاسبه مالیات بر درآمد فرآورده های نفتی خواهد بود تعیین و اعلام نماید.

۳- شرکت ملی نفت ایران اختیار دارد که برای تثبیت ارزش و حفظ قدرت خریداری که از بابت فروش نفت و گاز عاید ایران میشود هر گونه اقدام و باهر گونه موافقتی را بتصویب هیئت وزیران بعمل آورد.

۴- کلیه اقداماتی که در زمینه سه بند بالا پیش از تاریخ تصویب این قانون توسط دولت بعمل آمده است بدینوسیله تأیید و تنفیذ میشود.

۵- شرکت ملی نفت ایران میتواند مقررات و آئین نامه های لازم را در اجرای این قانون تدوین و پس از تصویب هیئت وزیران بموقع اجرا بگذارد.

۶- قانون مربوط به تفحص و اکتشاف و استخراج نفت در سراسر کشور و فلات قاره مصوب هفتم مرداد

۱۳۳۶ از تاریخ تصویب این قانون ملغی و این قانون جایگزین آن میگردد.

نایب رئیس کمیسیون دارائی - دکتر سعید بهادری
رئیس - آقای دکتر الموتی بفرمائید.

دکتر الموتی - (رئیس فراکسیون پارلمانی حزب ایران نوین در مجلس شورای ملی) - جناب آقای رئیس، همکاران محترم، بسیار خوشوقت هستیم در چنین روزی که مصادف است با شبی که فردای آن یکی از بزرگترین روزهای تاریخ مشروطیت ما است یعنی روز توشیح لایحه حاکمیت مطلق ایران بر صنایع نفت (صحیح است). در چنین روزی لایحه ای در باره قانون جدید نفت در ساحت مقدس مجلس شورای ملی ایران مطرح است قبل از هر چیزی لازم میدانم به پیشگاه شاهنشاهی درود بفرستم که با اندیشه های گهربار خود حاکمیت مطلق ایران بر صنایع نفت را در چنین روزی در سال قبل اعلام فرمودند (صحیح است) این بزرگترین واقعه ای است که در تاریخ ایران صورت گرفته و علاوه بر تاریخ صنایع جهان با خطوط برجسته ثبت است چون موجب شده است که همه کشورهای صاحب نفت بتوانند بادیاناله روی از ایران حاکمیت خود را بتدریج در صنایع نفتی خودشان اعمال کنند. علاوه بر کشورهای صاحب نفت و صادر کننده مواد خام که تا قبل از این قانون و این حاکمیت متأسفانه تحت تأثیر سیاست های استثماری بودند توانستند خودشان را از قید و بند آن سیاست های نجات بدهند (صحیح است) بنابراین نه تنها ملت ایران از این اندیشه شاهنشاه توانسته است بر صنایع نفت حاکمیت خودش را اعلام بکند و در آمدش برقی در حدود ۲۰ میلیارد دلار در سال برسد بلکه همه کشورهای صاحب نفت و مواد خام از این اندیشه و افکار بهره مند شده اند. (صحیح است) ما معتقدیم روز نهم مرداد روزی است که نقطه عطفی در تاریخ نفتی، اقتصادی و سیاسی ایران میباشد. (صحیح است)

برای اینکه آمار و ارقام خیلی روشن و صریح است بنده دیشب مطالعه میکردم دیدم در آمد نفتی ایران در ۱۳۲۰ یعنی سالی که شاهنشاه عزیز ما بمقام سلطنت رسیدند

ده میلیون دلار بوده است تا حالا یعنی سال جاری رسیده است به سالی حدود ۲۰ میلیارد دلار یعنی وقتی حساب کنیم مبینیم دوهزار برابر در آمد نفت ما اضافه شده است (صحیح است).
احسنت. چه چیزی گویا ترا از این ارقام زنده است که در طول سلطنت پرافتخار شاهنشاهی در آمد نفتی ما چنین جهش و پیشرفتی داشته باشد (صحیح است) علاوه بر مزایای سیاسی که دارد که کشورهای صادر کننده نفت توانسته اند زنجیر استثمار را برای همیشه پاره کنند این رقم در آمد موجب شده است امروز وضع ممتازی برای ایران بوجود آید دیشب یکی از نمایندگان سابق مجلس بمن تلفنی گفت در انگلستان بودم وقتی روزنامه های انگلستان را میخواندم بعنوان يك ایرانی افتخار میکردم چون دیدم نوشته اند سیاست مدبرانه و هشیارانه شاهنشاه ایران نه تنها موجب شده است ایران مقام مهمی در جهان بدست آورد بلکه کمک های ایران بکشورهای در حال توسعه و بکشورهای توسعه یافته موجب شده است که کشورهای نظیر انگلستان هم نتوانند با استفاده از کمک های ایران خودشان را از بحران های مالی نجات بدهند این برای ایران و ایرانی افتخار آمیز است که امروز ایران نه تنها در سایه این وضع ممتاز مالی توانسته است تمام بدهی های خود را که مربوط به قبل از تصویب اعمال حاکمیت ایران بر صنایع نفتی میباشد بپردازد بلکه امروز جزو کشورهایانی است که از نظر مالی میتواند بکشورهای بزرگی مثل انگلستان کمک مالی بکند و با اقدامات بسیار دقیق دیگری در صنایع مثل گروپ آلمان شریک بشود این نمودار آنست که کشور ما در تحت رهبری شاهنشاه بزرگ از يك سیاست بسیار دقیق و هشیارانه ای امروز بهره مند است بنظر من هر فرد ایرانی وظیفه دار است به پیشگاه چنین پادشاهی، چنین رهبری درود بفرستد که ایران ما را باین عظمت رسانده اند که ما همه افتخار میکنیم بر رهبری او توانسته ایم چنین قدم هائی برداریم (صحیح است، احسنت) وقتی کشوری مثل ایران که میتواند در آمد نفتی خودش را چنین افزایش بدهد تا سیاست های استعماری و سیاست های استثماری آنچنان مبارزه بکنند بي شك بلندگوهای استعمار در نقاط مختلف دنیا صدا در میآید حالا این بلندگو يك روز فرس کنید بصورت ویلیام سالیمنون باشد يك روز فلان روزنامه باشد حتی با کمال تأسف باید گفت يك روز هم در کشورهای صاحب نفت شخصی مثل کشوریمانی باشد !! ولی اینها باید بدانند با رهبری شاهنشاه ایران و با همبستگی عمیق کشورهای عضو او يك و با همکاری تمام کشورهای صاحب مواد خام برای همیشه بآن وضع خاتمه داده شده و هر اندازه این صدهای استعماری بلندتر بشود، رشته های این کشور ما محکم تر و استوارتر خواهد شد. مگر ما چه میگوئیم؟ ملت ایران، شاهنشاه ایران میفرمایند این درآمدی که طی مدت ۷۰ سال بحیب کمپانی های نفت میرفت، روزنامه های خارجی را دیدیم. در مجله تایم خواندیم، در سایر روزنامه های خودشان ارقام درآمدهای استرونومیک کمپانی های نفتی را منتشر کردند این درآمدها متعلق به کی بود؟ متعلق به مرتضی است که صاحب نفت هستند. این ثروتها را غارت میکردند. ولی شاهنشاهی مثل شاهنشاه ایران اقدام فرمودند قیام فرمودند. برای همیشه بآن وضع خاتمه دادند. درود بر چنین شاهنشاهی. (احسنت، احسنت). البته يك نفر از دوستان کاریکاتوری از روزنامه ای برای من فرستاد که نشان میدهد چگونه سایر کشورها به عظمت شاهنشاهی ما می نگرند. امروز خیلی از کشورها برای گرفتن وام و اعتبار بکشور ما میآیند. کشور هائی که روزی معتقد بودند هیچوقت آفتاب از پرچم امپراطوریشان غروب نمیکند امروز نمایندگان همان کشورها برای گرفتن کمک و اعتبار با ایران میآیند. این نمودار سیاست صحیح و سالم و دقیقی است که امروز در مملکت مادر سایه رهبری شاهنشاه انجام میشود. ملت ایران چنین رهبری افتخار میکنند. حالا ممکن است ۴ نفر ایرانی فریب خورده ای باشند و نتوانند بعق این افکار و اندیشه ها و بعق این برنامه ها آشنا بشوند و بی بیرند. ما همه کسانی که از اوضاع بی اطلاع هستند، واقعا وظیفه دار هستیم آنها را روشن کنیم. این رقم ۲۰ میلیارد دلاری که امروز جزو اقلام در آمد ما هست و گاهی دیده میشود این رقم ۲۵ میلیارد هم گفته میشود این رقم بزرگترین سندی است که در دوران سلطنت پرافتخار شاهنشاه آریامهر نصیب ملت ایران شده است. (صحیح است) در اجرای این قانون در اجرای این افکار و در اجرای

قدمهائی که برداشته شده، مسائل دیگری هم هست که اگر ما بررسی کنیم شاید مدتها زمان بخواهد. يك نمونه اش مسئله گاز ایران است. مدت ۸ سال است در سالهای بعد از انقلاب که دولت ایران، ملت ایران و بخصوص شاهنشاه ایران باین ثروت بزرگ ملی توجه خاصی مبذول فرمودند. همه ما شاهد بودیم که ثروت ملی بصورت گاز در پالایشگاه جنوب میسوخ. من در یکی از این نشریه ها دیدم، ارقامی که منتشر کردند قبل از بهره برداری ۱۴۰ میلیارد مکعب گاز ایران سوخته و از بین رفته چه کسی مسئول این کار بود؟ همان کمپانیهایی که حاضر نبودند با سرمایه گذاری بیشتر این گازها را به چاهها برگردانند و این ثروت را برای ملت ایران حفظ کنند برای آنها فرقی نمی کرد. آنها میخواستند حداکثر بهره برداری را از منابع ملی ما بکنند و حداقل پول را که ممکن است بملت ایران بپردازند. ما امروز می بینیم که قراردادهای نفت بصورتی است که حداکثر منافع ملت ایران در این قراردادها تأمین است. هر روز هم قراردادهای تازه ای بسته میشود. که در این قراردادها حداکثر منافع ملت ایران تأمین است. بر اساس مطالعاتی که شده من دیدم در یکی از نشریات که ذخیره گاز ایران را در حدود ۲۰۰ میلیارد فوت مکعب پیش بینی کرده بودند و با توجه بدخابری که اخیراً در کنعان پیدا شده. اینطور اظهار نظر میشود که ایران بعد از اکتشافات اخیر از نظر ذخایر گاز در درجه اول در دنیا است. شاید تردید بود که کشور شوروی اول است یا ایران. ولی بعد از کشف گاز کنعان این نظر کارشناسان هست که ایران از نظر منابع گاز در دنیا خوشبختانه در ردیف اول قرار دارد. این ثروت ملی ما در سایه رهبریهای شاهنشاه آریامهر احیاء شده است. و ما امیدوار هستیم هر روز که میگذرد گام تازه ای در راه بهره برداری از این منابع ملی چه نفت و چه گاز برداشته شود. مصاحبه های شاهنشاه ما چه در داخل و چه در خارج نشان میدهد که شاهنشاه ایران، رهبر ایران تا چه اندازه برای این منابع ارزش و اهمیت قائل هستند. شاهنشاه ما اعتقاد دارند که حتی نباید از این ثروت سرشار برای سوخت استفاده بشود. برای اینست که میتوان از این نفت ۶ هزار فرآورده تولید کرد

و بجای رقم فعلی که شاید رقم زیادی هم نیست میلیاردها دلار درآمد تازه نفت ملت ایران نمود که خوشبختانه ما می بینیم رهبر ایران برای آینده مملکت چنین برنامه هائی را طراحی فرموده اند. فراکسیون پارلمانی حزب ایران نوین هم صدا با همه مردم ایران، این روز بزرگ را به پیشگاه شاهنشاه بزرگ ایران تبریک و تهنیت میگوید. و برای شاهنشاه بزرگ دوام عمر و بقای سلطنت آرزو میکند تردیدی نیست که هر روز که از این دوران پر عظمت میگذرد ملت ما شاهد ترقیات بیشتر و پیشرفتهای عظیم تر خواهد بود (احسنت).

در اینجا لازم میدانم از دولت خدمتگزار و شایسته حزبی خودمان جناب آقای هويدادر اجرای اندیشه های شاهنشاه درباره حاکمیت مطلق ملت ایران بر صنایع نفت صمیمانه تشکر کنم. از جناب آقای دکتر اقبال این خدمتگزار صدیق شاهنشاه و ملت ایران تشکر کنیم از کارشناسان نفتی که در این راه زحمت کشیده اند و همچنین از آقای دکتر آموزگار هم سپاسگزار باشیم. بهر حال لازم است از کلیه کسانی که در این راه زحمت کشیده اند قدر دانی بشود زیرا ما توانستیم امروز این چنین لایحه ای را در ساحت مقدس مجلس شورای ملی مطرح کنیم، که بر اساس حاکمیت مطلق ایران بر صنایع نفت تقدیم شده است. (آفرین- احسنت- احسنت).

رئیس - آقای رامبد بفرمائید.

رامبد - (رئیس فراکسیون پارلمانی حزب مردم در مجلس شورای ملی) - اصلاحات مجلس سنادر لایحه قانون نفت مطرح است، بنا به اهمیت موضوع مقام ریاست اجازه میفرمایند که پیرامون همین اصلاحات چند کلمه ای کلیات از زبان ملت ایران در این امر که همه متفق القول هستند بیان بشود.

ما هر قدر بین دو حزب اختلاف سلیقه و عقیده در هر امر داشته باشیم موارد خاصی پیدا میشود، از جمله همین موضوع که بگویم جناب دکتر الموتی آنچه گفتید زبان اکثریت، اقلیت، عموم ملت و همه بود. (احسنت- آفرین) در یک قرن اخیر در تاریخ ایران و در لحظات حساس آن امر نفت با موجودیت ملت ایران با هم دیگر بستگی پیدا کرد (صحیح است) و ما دورانی را گذراندیم که این که این اصطلاح بر زبان هر ایرانی جاری بود که اگر نفت

برای استفاده کنندگان آن طلاست برای ملت ایران بلا است، و این اصطلاح صحت داشت. تحریکات، نابسامانی ها سوء استفاده ها، تزلزل استقلال ایران همه در پشت پرده از سیاست نفت سرچشمه میگرفت، اما آن دست توانائی که با تمام مخالف های جهانی، چه استفاده کنندگان از نفت، چه مصرف کنندگان نفت، همه و همه، بر علیه صاحب نفت که ایران باشد و بر علیه رهبر ملت صاحب نفت که شاهنشاه باشد، دست بکار ادامه همان سیاستها بودند، آن دست توانا و آن خدائی که خالق چنین وجودی با استعداد و توانا برای ملت بود، هم چنان از رهبر ملت ایران حمایت کرد تا بانووغ ذاتی، با از خود گذشتگی، با استعداد استثنائی خود در مقابل تمام این مخالفتها، امروز وضعی پیش بیاید که بگوئیم: اگر نفت برای تمام جهان بلا است برای ملت ایران طلا است (احسنت). و این تعویض را چه کسی کرد؟ آن کسی که امروز بحق دیدیم، در پشت همه مغازه ها، همه اتومبیلها، در داخل همه دلهاو مغزها و همه قلبهای ایرانیان يك دل و يك زبان میگفتند: شاهنشاه، سپاس، سپاس، سپاس، (صحیح است- احسنت) و این در واقع آن چیزی بود که از دل و قلب ملت ایران نسبت به چنین رهبری، نسبت به چنین دلسوز و چنین از خود گذشته ای نسبت به چنین نابغه عصری که سزاوار این سپاس است بر میخواست (صحیح است). دولت لوابیح بسیاری را اینجا آورد، رادیو مطالب بسیاری را تبلیغ کرد، جناب الموتی بارها بنام دولت خدمتگذار مطالبی راستوندد که ما هم نمیتوانستیم تکذیب کنیم. چه بود؟ عمران بوده رفاه بود، آموزش بود، سرمایه گذاری در خارج بود و چه، و چه از حق نگذریم ریشه اساسی و منبع و سرمایه همه آن توفیقهها، این توفیق بزرگ در نفت بود. (صحیح است). پس در این روز و در این مورد هر چقدر صحبت بشود، تصور میکنم جا دارد. اما همانطوریکه در یک نظر متوجه شدیم این منافع در گذشته در دست دیگران بود. امروز بر اثر این اقدامات و ابتکارات به نفع ملت ایران و عاید ملت ایران است. طبیعی است که استفاده کنندگان، یا سوء استفاده کنندگان گذشته دست از ادامه فعالیت برنمیدارند. شاهنشاه ایران نه تنها در نسل حاضر و عصر فعلی حقی بگردن ملت ایران دارد

همه جهانیان میدانند که تمام ممالک صاحب نفت بنحوی از انحاء باید ممنون و مدیون و مرهون اقدامات، رهبریها، همبستگی ها و دلسوزیهای شخص ایشان باشند (صحیح است). یقین است با چنین توفیقی در جبهه جهانی، قطعاً مخالفت هائی بلاشک در جبهه دیگر جهان که این منافع از آنها گرفته شده، برانگیخته خواهد شد. من تعجب میکنم که بعضی از اوقات روزنامه ها و رادیوها، سیاستهای استعماری جهان در این اندازه و این حد بامسا مخالفت میکنند. چقدر به کم قناعت کرده اند. چون همانطوریکه دوست عزیزم جناب آقای دکتر الموتی فرمودند راجع به ارقام اضافه درآمد واقعاً راجع به این مطلب تنها صحبت کافی نیست بلکه کتابها و کتابخانه ها مطلب در آن نهفته است رقمی که ده میلیون دلار بود و به بیست میلیارد دلار افزایش یافت پس ما تعجب نمی کنیم اگر از بعضی جاها صداهائی در بیاید که در ایران آزادی نیست این هارا چه کسی میگوید؟ آن کسی میگوید که امروز این بیست میلیارد دلار را باید پس بدهد (صحیح است) اما من میپرسم از آن نا جوانمردی که نا جوانمردانه از پشت رادیوهای مجهول امکان از پشت تلویزیونهای مجهول - الهویه طوطی وار میگوید که ایرانی ناراضی است در ایران آزادی نیست. کدام ایران و ایرانی را میگوید؟ زن و مرد ایرانی کارگر ایرانی؟ کشاورز ایرانی؟ دانش آموز ایرانی؟ یا جوانان ایرانی را که مشت های گره کرده خود را برای کوفتن بدهان هرزه درای تو آماده کرده است (صحیح است). سپاس ما بقائد این توفیق، شاهنشاهی که ماهمه بانضمام نسلهای آینده از ایشان سپاسگزاریم تاریخ و نسل های آینده درباره عظمت کارهای توفیقات خواهد کرد و هر نسل با همین احساس تورا تقدیر و سپاس خواهند کرد (آفرین) این جواب ملت ایران بود به آن هرزه گویانی که بحق دلشان میسوزد آنها از دیدن ارتش ایران ناراحت، از دیدن استقلال ایران مأیوس چون میدانند این استقلال برای همیشه پایه گذاری شده و بر هم زدن نیست از ثروت ایران چشمها باز و حسادت هایشان برانگیخته است (صحیح است) اما قبل از ترک تریبون دو کلمه ای هم به دولت خطاب بکنم، نفت سرمایه ابدی نیست همچنانکه حافظ منافع ایران در نفت که انحصار و افتخار اینکار در تاریخ باو تعلق

دارد، یعنی شاهنشاه فرمودند ماباید از درآمدهای نفت آنچنان سرمایه‌گذاری کنیم که در آینده وقتی این درآمد به نقصان گراشد از عواید سرمایه‌گذاری‌هایی که در نفت می‌کنیم بتوانیم کمبود آنرا جبران کنیم و درآمدهای کنونی را ادامه بدهیم جا دارد در نحوه خرجها در کیفیت برنامه‌ها هر متصدی امری بیاد بیاورد که این هدیه شاهنشاهی بزرگ است و هدیه ارزنده را باید خرج کارهای ارزنده کرد. از گشاده‌دستی‌ها از لوکس‌پرستی‌ها از هرزه خرج کردن‌ها هر چند بشود احتراز کرد و بازاء هر قطره بدانیم که درختی می‌کاریم که در آینده از میوه شیرین آن استفاده خواهیم کرد (احسن - احسن).

رئیس - نظر دیگری نسبت بگزارش کمیسیون دارائی نیست؟ (اظهاری نشد) بگزارش کمیسیون دارائی رأی می‌گیریم خانمها و آقایانیکه موافقتخواهش می‌کنم قیام فرمایند (همه نمایندگان برخاستند) باتفاق آراء تصویب شد. لایحه بدولت ابلاغ میشود.

۴- تصویب صورتجلسه های روزیکشنبه سی ام تیر و سهشنبه اول مردادماه ۱۳۵۳

رئیس - نسبت بصورتجلسه روزهای یکشنبه و سهشنبه هفته گذشته نظری نیست؟ (اظهاری نشد) این دو صورتجلسه تصویب میشود.

۵- طرح و تصویب گزارش يك فوریتی کمیسیون امور استخدام و سازمانهای اداری راجع باصلاح قانون تاسیس وزارت علوم و آموزش عالی و ابلاغ بدولت

رئیس - گزارش يك فوریتی اصلاح قانون تاسیس وزارت علوم و آموزش عالی مطرح است قرائت میشود. (بشرح زیر خوانده شد)

گزارش از کمیسیون امور استخدام و سازمانهای اداری بمجلس شورای ملی

کمیسیون امور استخدام و سازمانهای اداری در جلسه اول مرداد ۱۳۵۳ با حضور آقای دکتر میرعلاء معاون وزارت علوم و آموزش عالی لایحه شماره ۸۵۹۶ مورخ ۱۳۵۳/۴/۱۷ دولت ارسال از مجلس سنا راجع به اصلاح قانون تاسیس وزارت علوم و آموزش عالی را که در جلسه روز سهشنبه ۵/۳/۵۳ وصول آن با تقدیم فوریت اعلام و فوریت آن در همان جلسه بتصویب رسیده

وب شماره ۱۳۰۷ چاپ گردیده است مورد رسیدگی قرارداد و مصوبه بمجلس سنا را عیناً تأیید و تصویب کرد.

اینک گزارش آنرا بمجلس شورای ملی تقدیم میدارد.

قانون اصلاح قانون تاسیس وزارت علوم و آموزش عالی
ماده ۱- وظایف وزارت علوم و آموزش عالی بشرح زیر تعیین میشود:

الف - بررسی و ارائه هدفهای اساسی و خط مشی‌های کلی و برنامه ریزی در همه سطوح آموزشی و پژوهشهای علمی و ایجاد هم‌آهنگی میان آنها.

ب - تعیین اصول کلی برنامه‌های آموزشی و پژوهشی دانشگاهی.

ج - تعیین ضوابط اساسی آموزشی و پژوهشی دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی و مؤسسات پژوهشی.

د - هم‌آهنگ کردن ضوابط سازمانی دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی و مؤسسات پژوهشی و ضوابط و اصول کلی مقررات استخدامی اعضای هیأت علمی و همچنین سایر مستخدمین دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی و مؤسسات که مشمول قانون استخدام کشوری نیستند پس از تأیید سازمان امور اداری و استخدامی کشور با توجه به نیازها و مقتضیات خاص هر يك از سازمانهای مزبور.

ه - هماهنگ کردن ضوابط و اصول کلی مقررات مالی و معاملاتی دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی و مؤسسات پژوهشی با همکاری وزارت امور اقتصادی و دارائی و سازمان برنامه و بودجه، در جهت تسهیل فعالیت سازمانهای مزبور با توجه بمقتضیات خاص هر يك.

و - برنامه ریزی جامع آموزش عالی و پژوهشهای علمی بمنظور تربیت نیروی انسانی کاردان و متخصص مورد نیاز کشور.

ز - تعیین خط مشی کلی در مورد اعزام دانشجوی بخارج و نظارت و سرپرستی بر امر اعزام و تحصیل و بازگشت و بکارگماری دانشجویانی که برآی ادامه تحصیل بخارج از کشور میروند یا فرستاده میشوند.

ح - اتخاذ تدابیر لازم جهت ترویج علوم و هدایت و ارشاد کوششهای پژوهشی و حمایت از محققان کشور و ایجاد تسهیلات لازم برای فعالیت‌های پژوهشی.
ط - نظارت بر امور دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی و مؤسسات پژوهشی و ارزشیابی آنها.

ی - تعیین ضوابط مربوط به تشخیص ارزش علمی گواهینامه‌های آموزش عالی و پژوهشهای علمی و دانشگاهها و مؤسسات علمی خارجی و تعیین ارزش مدارك مذکور.

ث - فراهم آوردن موجبات تربیت دبیران و کارشناسان آموزشی مورد نیاز مؤسسات آموزشی عمومی.

ج - ایجاد و اجازه تاسیس یا تجهیز و توسعه هر گونه واحد آموزش عالی و یا مؤسسه پژوهشی همچنین جلوگیری از ادامه فعالیت و یا انحلال هر يك از آنها طبق تصویب شورای گسترش آموزش عالی.

م - همکاری با سازمان برنامه و بودجه در بررسی صورت اعتبارات جاری و عمرانی مورد نیاز دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی و مؤسسات پژوهشی که توسط دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی و مؤسسات پژوهشی بوزارت علوم و آموزش عالی تسلیم میشود.

ن - اداره امور نمایندگی ثابت ایران در یونسکو و امور بورسهای که از طرف سازمان امور اداری و استخدامی کشور برای دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی و مؤسسات پژوهشی تخصیص داده میشود و توسعه و نظارت در روابط علمی بین المللی در سطح آموزش عالی و پژوهشهای علمی.

۳۵۵۵- بمنظور فراهم آوردن موجبات ایفای وظایفی که به وزارت علوم و آموزش عالی محول است و برای تبادل نظر با مسئولان آموزش عالی بمنظور تدوین ضوابط علمی و آموزشی و مالی و استخدامی و اداری متناسب و ایجاد هم‌آهنگی لازم در امور دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی شورائی بنام شورای مرکزی دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی کشور با ترکیب اعضائی که به پیشنهاد وزارت علوم و آموزش عالی بتصویب هیئت وزیران خواهد رسید در

۳۵۵۶- بمنظور تعیین خط مشی اساسی پژوهشهای علمی و مرتبط ساختن آنها با نیازهای عمرانی و علمی کشور و هماهنگ کردن فعالیت‌های پژوهشی مؤسسات علمی و تعیین ضوابط لازم برای کوششهای پژوهشی شورائی بنام «شورای پژوهشهای علمی کشور» با وظایف و ترکیب اعضا که به پیشنهاد وزارت علوم و آموزش عالی بتصویب هیئت وزیران میرسد در وزارت علوم و آموزش عالی تشکیل میشود.

۳۵۵۷- بمنظور کمک به اجرای وظایف مندرج در ماده ۱ک این قانون در زمینه برنامه ریزی آموزشی وزارت علوم و آموزش عالی میتواند تأیید سازمان امور اداری و استخدامی کشور مؤسسات لازم را بوجود آورد.

۳۵۵۸- برای اجرای وظایفی که در زمینه امور موردانشجویان براسات ماده ۱ک این قانون بوزارت علوم آموزش عالی محول است سازمانی بنام «سازمان امور

دانشجویان کشور، تابع وزارت علوم و آموزش عالی تشکیل میشود.

تبصره - رئیس سازمان به پیشنهاد وزیر علوم و آموزش عالی و بفرمان همایونی منصوب میشود و حقوق و مزایای این مقام به پیشنهاد وزیر مزبور و وسیله شورای حقوق و دستمزد تعیین میگردد.

ماده ۷ - هرگونه فعالیت اشخاص و مؤسسات که بنحوی از انحاء به امور دانشجویی که با وظایف وزارت علوم و آموزش عالی مرتبط میشود موکول با اجازه وزارت مزبور است و اداره ثبت شرکتها و مالکیت صنعتی بدون ارائه این اجازه نامه از ثبت مؤسسه خوداری خواهند نمود.

ماده ۸ - در صورتیکه به تشخیص وزارت علوم و آموزش عالی مؤسس یا مؤسسان هر یک از مؤسسات آموزش عالی غیر دولتی برخلاف آئیننامه و ضوابط مقرر از طرف وزارت علوم و آموزش عالی رفتار نمایند وزارت مزبور میتواند با تصویب شورای گسترش و آموزش عالی از آنان سلب دخالت نماید و خود راساً وظایف آنرا برعهده گرفته و یا جانشین هر یک از آنان را تعیین نماید.

آئین نامه و ضوابط اجرائی این ماده از طرف وزارت علوم و آموزش عالی تهیه و پس از تصویب هیأت وزیران بموقع اجرا گذارده خواهد شد.

ماده ۹ - آئین نامه های لازم جهت اجرای این قانون و همچنین فهرست مؤسسات پژوهشی مشمول این قانون توسط وزارت علوم و آموزش عالی با تأیید سازمانهای مربوط تهیه و بتصویب هیأت وزیران میرسد.

تبصره - مؤسسات پژوهشی غیر مشمول وابسته به وزارتخانه ها به ترتیب مقرر در قوانین و آئین نامه های موجود بکار خود ادامه خواهند داد و از جهت هم آهنگی فعالیتهای پژوهشی خود با برنامه ها و هدفهای پژوهشی کشور برنامه پژوهشی خود را به تأیید وزارت علوم و آموزش عالی خواهند رسانید.

ماده ۱۰ - تازمانی که اساسنامه ها و آئین نامه های اجرائی این قانون به تصویب مراجع مذکور در این قانون نرسیده است در هر مورد مقررات فعلی معتبر و لازم الاجرا است.

ماده ۱۱ - کلیه قوانین و مقرراتی که با این قانون مغایر است ملغی میشود.

مخبر کمیسیون امور استخدام و سازمانهای اداری رضا پیرزاده گزارش از کمیسیون دارائی بمجلس شورای ملی کمیسیون دارائی در جلسه اول مردادماه ۱۳۵۳ با حضور نمایندگان دولت لایحه ارسال از مجلس سنا راجع به اصلاح قانون تأسیس وزارت علوم و آموزش عالی را مورد در سیدگی قرارداد و تصویب کرد. اینک گزارش آنرا در تأیید گزارش کمیسیون امور استخدام و سازمانهای اداری بمجلس شورای ملی تقدیم میدارد.

مخبر کمیسیون دارائی - امان الله ریگی گزارش از کمیسیون علوم و آموزش عالی بمجلس شورای ملی

کمیسیون علوم و آموزش عالی در جلسه سوم مرداد ماه ۱۳۵۳ با حضور آقای دکتر میرعلاء معاون وزارت علوم و آموزش عالی لایحه ارسال از مجلس سنا راجع به اصلاح قانون تأسیس وزارت علوم و آموزش عالی را مورد در سیدگی قرارداد و تصویب کرد.

اینک گزارش آنرا در تأیید گزارش کمیسیون امور استخدام و سازمانهای اداری بمجلس شورای ملی تقدیم میدارد.

مخبر کمیسیون علوم و آموزش عالی -

دکتر امیر حسن زهرائی رئیس - کلیات لایحه مطرح است نظری نیست؟ (اظهاری نشد) ورود در شور مواد رأی میگیریم خانمها و آقایانیکه موافقتند خواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده اول قرائت میشود. (بشرح زیر خوانده شد)

قانون اصلاح قانون تأسیس وزارت علوم و آموزش عالی

ماده ۱ - وظایف وزارت علوم و آموزش عالی بشرح زیر تعیین میشود:

الف - بررسی و ارائه هدفهای اساسی و خط مشی های کلی و برنامه ریزی در همه سطوح آموزشی و پژوهشهای علمی و ایجاد هم آهنگی میان آنها.

ب - تعیین اصول کلی برنامه های آموزشی و پژوهشی دانشگاهی.

ج - تعیین ضوابط اساسی آموزشی و پژوهشی دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی و مؤسسات پژوهشی.

د - هم آهنگ کردن ضوابط سازمانی دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی و مؤسسات پژوهشی و ضوابط و اصول کلی مقررات استخدامی اعضای هیأت علمی و همچنین سایر مستخدمین دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی و مؤسسات پژوهشی که مشمول قانون استخدام کشوری نیستند پس از تأیید سازمان امور اداری و استخدامی کشور با توجه به نیازها و مقتضیات خاص هر یک از سازمانهای مزبور.

ه - هماهنگ کردن ضوابط و اصول کلی مقررات مالی و معاملاتی دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی و مؤسسات پژوهشی با همکاری وزارت امور اقتصادی و دارائی و سازمان برنامه و بودجه، در جهت تسهیل فعالیت سازمانهای مزبور با توجه بمقتضیات خاص هر یک.

و - برنامه ریزی جامع توسعه آموزش عالی و پژوهشهای علمی بمنظور تربیت نیروی انسانی کار دان و متخصص مورد نیاز کشور.

ز - تعیین خط مشی کلی در مورد اعزام دانشجویان بخرارج و نظارت و سرپرستی بر امر اعزام و تحصیل و بازگشت و بکار گماری دانشجویانی که برای ادامه تحصیل بخرارج از کشور میروند یا فرستاده میشوند.

ح - اتخاذ تدابیر لازم جهت ترویج علوم و هدایت و ارشاد کوششهای پژوهشی و حمایت از محققان کشور و ایجاد تسهیلات لازم برای فعالیت های پژوهشی.

ط - نظارت بر امور دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی و مؤسسات پژوهشی و ارزشیابی آنها.

ی - تعیین ضوابط مربوط به تشخیص ارزش علمی گواهینامه های آموزش عالی و پژوهشهای علمی و دانشگاهها و مؤسسات علمی خارجی و تعیین ارزش مدارک مذکور.

ک - فراهم آوردن موجبات تربیت دبیران و کارشناسان آموزشی مورد نیاز مؤسسات آموزشی عمومی.

ل - ایجاد و اجازة تأسیس یا تجهیز و توسعه هرگونه واحد آموزش عالی و یا مؤسسه پژوهشی همچنین جلوگیری از ادامه فعالیت و یا انحلال هر یک از آنها طبق تصویب شورای گسترش آموزش عالی.

م - همکاری با سازمان برنامه و بودجه در بررسی صورت اعتبارات جاری و عمرانی مورد نیاز دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی و مؤسسات پژوهشی که توسط دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی و مؤسسات پژوهشی بوزارت علوم و آموزش عالی تسلیم میشود.

ن - اداره امور نمایندگی ثابت ایران در یونسکو امور بورسهای که از طرف سازمان امور اداری و استخدامی کشور برای دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی و مؤسسات پژوهشی تخصیص داده میشود و توسعه و نظارت در روابط علمی بین المللی در سطح آموزش عالی و پژوهشهای علمی.

رئیس - آقای دکتر علومی بفرمائید.

دکتر علومی - با اجازه جناب آقای رئیس و همکاران محترم، در روزیکه فردای آن، ملت ایران، همه قشرها و طبقات اجتماعی ملت ایران، کارگران بهره مند از تجلیات انقلاب، کشاورزان، دانشگاہیان و دیگر قشرهای

ملت ایران سالروز پیروزی در امر نفت را که به رهبری شاهنشاه ایران تحقّق یافته است، بانشاط و شغف و شادمانی جشن میگیرند، در چنین لحظه تاریخی یکی از لوازم مهم دولت مطرح است. درباره تأسیس وزارت علوم و آموزش عالی که وظیفه افتخار آفرینی دارد وزیر جوان دانشمندی که در رأس این وزارتخانه قرار گرفته اند در چنین روز

مبارک و مسعودی و وسایل کارش فراهم شده است، که لایحه مورد شور و مداوله مجلس شورای ملی ایران قرار بگیرد.

وسختی چند درباره این لایحه مخصوصاً خطاب بوزیر دانشمند و فعال علوم و آموزش عالی است. در ماده یک لایحه که الان مطرح است مسائل اساسی آموزش و پژوهش

و تربیت کادر، مسائل دانشجویی و حتی اداره امور نمایندگی ثابت ایران در یونسکو که بونسکو امر و بر توافقی تلاشهای سپاه دانش ایران است و کمیته جهانی بیکار بایسوادی. چنین

لایحه ای با چنین اهمیتی امروز در مجلس ایران مطرح است. آنچه از دیدگاه ملت ایران مطرح است این نکته

است که دانشگاهها و واحدهای آموزش عالی و دیگر واحدهای مملکتی بمسائل ملی و میهنی باید در مرحله اول اهمیت توجه داشته باشند و من این نکته را عرض میکنم. جناب آقای وزیر علوم برای تدریس درس انقلاب ایران تحقیق فرمایند فقط در دو واحد آموزش عالی این مملکت برای این امر حیاتی تحلیلی علمی بصورت واحدهایی است که واحد اجباری است باصطلاح دانشگاهی، یعنی واحداول مؤسسه علوم سیاسی و علوم حزبی حزب اکثریت و واحددوم در مدرسه تأسیس شده بوسیله آقای حکمت که یکی از بنیان گذاران واحدهای آموزشی کشور و از خدمتگزاران معارف این مملکت است. جناب آقای وزیر علوم و آموزش عالی چون بنده افتخار معلمی را دارم ما در برنامه هایمان مبانی علمی و میهنی را در درجه اول اهمیت قرار میدهم. دانشگاههای ایران نیاز دارند به دروس و تحقیقات علمی برای آنگاه شدن هر چه بیشتر به تحلیلات انقلاب ایران، انقلابی که مملکت ما را از ۱۹۷ دلار درآمد سرانه به ۱۲۰۰ دلار رسانیده است و امروز پیروزی که اوپک و دیگر تأسیسات داشته اند در پرتو زهبری شاهنشاه ایران و در دوازدهمین سال انقلاب ایران تحقق یافت بنابراین دانش آموز ما، دانشجوی ما، همه افرادی که در واحدهای آموزشی تعلیمات می بینند بایستی در برنامه هایشان به کیفیتی این مسائل ملی و میهنی را بدانند همینطوریکه در شورای هماهنگی آموزشی پیش بینی شده است و این واقعا اقدام بجائی است باید مسائل ملی و میهنی و مسائلی که مربوط است بتاريخ، فرهنگ این مملکت مربوط به انقلاب این مملکت است هر جوان ایرانی بداند که در فاصله سالهای ۱۳۲۰ تا ۱۳۵۳ هر سال چه پیرویهائی از نظر اقتصادی و اجتماعی داشتیم و مسأله توسعه یا عدم توسعه و ورود ایران امروز بکادر کشورهایی پیشرفته یعنی ایسرا ن یکی از بیست کشوری است که بزرگترین تولید را دارد باید دانشجویان ما باین مسائل آگاهی داشته باشند و این مطلب را خواهش میکنم با توجه بمبانی علمی کار در کادر مسائل تعلیماتی منظور فرمائید مسأله دوم مسأله پراهمیت پژوهش است دنیای امروز دنیایی است که بمسأله تحقیق و پژوهش اهمیت خاص میدهد و این بیجاست و انقلاب ایران با چهار ویژگی خاص کاملاً علمی، جامعه نو، با افکار و سازندگی نو و

جامعه علمی در حال سازندگی است. یعنی در برنامه ریزی از نظر اقتصادی و اجتماعی میشود گفت با توجه بمعنا و مفهوم صحیح و دقیق علمی و اجتماعی است شما اگر در وزارت علوم تلاش میکنید برای تربیت کادر مملکت است و تربیت این کادر در واقع زیر بنا و اساس پیشرفتهای مملکت ما را تشکیل میدهد بنابراین بمسأله پژوهش و تحقیق باید حتی بموجب آئین نامه های رسمی دانشکده ها که مسلماً با فکر نو و تازه ای که دارید رفورم اساسی در آن بوجود بیارید (احسن) باید بمسأله پژوهش و تحقیق که در شأن وزارت علوم و آموزش عالی و واحدهای دیگر آموزشی ماست توجه کافی بشود، زیرا کمال اهمیت را دارد و امیدواریم و آرزو مندیم مادانگاهیان بتوانیم در این زمینه ها تاحدی که ممکن است بوزارت علوم کمک کنیم برای اینکه برنامه های شما از افکار و مبانی ملی و میهنی برخوردار باشد و همچنین مراحل پژوهشی و تربیت کادر برای آینده مملکت تأمین بشود، من امیدوارم که در این امر موفق باشید (احسن).

رئیس - نظر دیگری در ماده اول نیست؟ (اظهاری نشد) بماده اول رأی میگیریم خانمها و آقایانی که موافقت خواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد ماده دوم قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

ماده ۲۵ - بمنظور فراهم آوردن موجبات ایفای وظایفی که به وزارت علوم و آموزش عالی محول است و برای تبادل نظر با مسئولان آموزش عالی بمنظور تدوین ضوابط علمی و آموزشی و مالی و استخدامی و اداری متناسب و ایجاد هم آهنگی لازم در امور دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی شورائی بنام شورای مرکزی دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی کشور با ترکیب اعضائی که به پیشنهاد وزارت علوم و آموزش عالی بتصویب هیئت وزیران خواهد رسید در وزارت علوم و آموزش عالی تشکیل میگردد و رؤسای دانشگاههای کشور و رئیس دانشسرای عالی عضویت شورای مرکزی را خواهند داشت وظایف شورای مرکزی پس از کسب نظر از شورای پیشنهاد وزارت علوم و آموزش عالی بتصویب هیئت وزیران خواهد رسید.

تبصره - این شورا دارای دبیر کل خواهد بود که از میان استادان دانشگاهها به پیشنهاد وزیر علوم و آموزش عالی بفرمان همایونی منصوب میشود.

رئیس - در ماده ۲ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) بماده ۲ رأی میگیریم خانمها و آقایانی که موافقت خواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده ۳ قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

ماده ۳ - بمنظور تعیین هدفهای آموزش ملی و تشخیص اصول کلی کوششهای آموزشی و پژوهشی مؤسسات آموزشی از سطح کودکان تا مراحل تخصصی عالی و تهیه برنامه دراز مدت گسترش آموزش و پرورش برای همه کودکان و جوانان مستعد و شایسته و نظارت بر برنامه های آموزشی و برنامه های ارتباطات جمعی از نظر تربیتی و ایجاد هم آهنگی و ارتباط منطقی میان همه سطوح آموزشی شورائی بنام «شورای آموزش کشور» با وظایف و ترکیب اعضا که به پیشنهاد وزارت علوم و آموزش عالی و وزارت آموزش و پرورش بتصویب هیئت وزیران میرسد در وزارت علوم و آموزش عالی تشکیل میشود.

رئیس - در ماده ۳ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) بماده ۳ رأی میگیریم خانمها و آقایانی که موافقت خواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده ۴ قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

ماده ۴ - بمنظور تعیین خط مشی اساسی پژوهشهای علمی و مرتبط ساختن آنها با نیازهای عمرانی و علمی کشور و هم آهنگ کردن فعالیت های پژوهشی مؤسسات علمی و تعیین ضوابط لازم برای کوششهای پژوهشی شورائی بنام «شورای پژوهشهای علمی کشور» با وظایف و ترکیب اعضا که به پیشنهاد وزارت علوم و آموزش عالی بتصویب هیئت وزیران میرسد در وزارت علوم و آموزش عالی تشکیل میشود.

رئیس - در ماده ۴ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) بماده ۴ رأی میگیریم خانمها و آقایانی که موافقت خواهش

میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده ۵ قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

ماده ۵ - بمنظور کمک به اجرای وظایف مندرج در ماده ۱ این قانون در زمینه برنامه ریزی آموزشی وزارت علوم و آموزش عالی میتواند با تأیید سازمان امور اداری و استخدامی کشور مؤسسات لازم را بوجود آورد.

رئیس - در ماده ۵ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) بماده ۵ رأی میگیریم خانمها و آقایانی که موافقت خواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده ۶ قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

ماده ۶ - برای اجرای وظایفی که در زمینه امور دانشجویان بر اساس ماده ۱ این قانون بوزارت علوم و آموزش عالی محول است سازمانی بنام «سازمان امور دانشجویان کشور» تابع وزارت علوم و آموزش عالی تشکیل میشود.

تبصره - رئیس این سازمان به پیشنهاد وزیر علوم و آموزش عالی و بفرمان همایونی منصوب میشود و حقوق و مزایای این مقام به پیشنهاد وزیر مزبور وسیله شورای

رئیس - در ماده ۶ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) بماده ۶ رأی میگیریم خانمها و آقایانی که موافقت خواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده ۷ قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

ماده ۷ - هرگونه فعالیت اشخاص و مؤسسات که بنحوی از انحاء به امور دانشجویی که با وظایف وزارت علوم و آموزش عالی مرتبط میشود موکول با اجازه وزارت مزبور است و اداره ثبت شرکتهای مالکیت صنعتی بدون ارائه این اجازه نامه از ثبت مؤسسه خودداری خواهند نمود.

رئیس - در ماده ۷ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) بماده ۷ رأی میگیریم خانمها و آقایانی که موافقت

خواهش می‌کنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده ۸ قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

ماده ۸ - در صورتیکه به تشخیص وزارت علوم و آموزش عالی مؤسس یا مؤسسان هر یک از مؤسسات آموزش عالی غیر دولتی برخلاف آئین نامه و ضوابط مقرر از طرف وزارت علوم و آموزش عالی رفتار نمایند وزارت مزبور میتواند با تصویب شورای گسترش و آموزش عالی از آنان سلب دخالت نماید و خود رأساً وظایف آنرا بر عهده گرفته و یا جانشین هر یک از آنان را تعیین نماید.

آئین نامه و ضوابط اجرائی این ماده از طرف وزارت علوم و آموزش عالی تهیه و پس از تصویب هیأت وزیران بموقع اجرا گذارده خواهد شد.

رئیس - در ماده ۸ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) رأی می‌گیریم بماده ۸ خانمها و آقایانیکه موافقتخواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده ۹ قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

ماده ۹ - آئین نامه‌های لازم جهت اجرای این قانون و همچنین فهرست مؤسسات پژوهشی مشمول این قانون توسط وزارت علوم و آموزش عالی با تأیید سازمانهای مربوط تهیه و بتصویب هیئت وزیران میرسد.

تبصره - مؤسسات پژوهشی غیر مشمول وابسته بوزارتخانه‌ها به ترتیب مقرر در قوانین و آئین نامه‌های موجود بکار خود ادامه خواهند داد و از جهت هم‌آهنگی فعالیت‌های پژوهشی خود با برنامه‌ها و هدف‌های پژوهشی کشور برنامه پژوهشی خود را به تأیید وزارت علوم و آموزش عالی خواهند رسانید.

رئیس - در ماده ۹ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) بماده ۹ رأی می‌گیریم خانمها و آقایانیکه موافقتخواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده ۱۰ قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

ماده ۱۰ - تازمانی که اساسنامه‌ها و آئین نامه‌های اجرائی این قانون به تصویب مراجع مذکور در این قانون

نرسیده است در هر مورد مقررات فعلی معتبر و لازم الاجرا است.

رئیس - در ماده ۱۰ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) بماده ۱۰ رأی می‌گیریم خانمها و آقایانیکه موافقتخواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده ۱۱ قرائت می‌شود.

(شرح زیر خوانده شد)

ماده ۱۱ - کلیه قوانین و مقرراتی که با این قانون مغایر است ملغی میشود.

رئیس - در ماده ۱۱ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) بماده ۱۱ رأی می‌گیریم خانمها و آقایانیکه موافقتخواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. کلیات آخر لایحه مطرح است آقای دکتر صمدزاده بفرمائید.

دکتر صمدزاده - ریاست محترم مجلس شورای ملی همکاران محترم، در قوانین جدید وزارت علوم و آموزش عالی که اکنون مطرح است مطالب و مسائل ارزنده‌ای گنجانده شده که راهنمای بسیار روشن و قاطعی جهت ایجاد هم‌آهنگی هر چه بیشتر بین مراکز آموزشی، بالابردن سطح فرهنگ عمومی و تحکیم نظام علمی جامعه ما خواهد بود.

شورای مرکزی دانشگاهها با ترکیب و ضابطه جدید راه‌های پیشرفت علمی و دانشگاهی را در سطوح مختلف هموار و هم‌آهنگ خواهد نمود.

شورای پژوهش‌های علمی این فرصت را خواهد داد که امر پژوهش در کشور تشویق و تقویت گشته و نه تنها برای جوابگویی به نیازهای اجتماعی مفید گردد بلکه موجبات سر بلندی میهن عزیزمان را در مجامع بین‌المللی فراهم نماید. نهالهای علمی مستعد آبیاری و مغزهای اندیشمند تقویت شود و در مجموع غنای فکری بهترین وجه در خدمت مملکت قرار گیرد.

شورای آموزشی کشور مسئول تنظیم هدف‌های آموزش ملی از سطح کودکان تا دانشگاه است اجرای این وظیفه مهم ملی که پایه‌ریزی اساسی برای تربیت نسل آینده وطن ما از زمان کودکی تا سطح دانشگاهی است. این اقدام آنچنان برداشت محکم و بنیادی است که

میتواند فرزندان این مملکت را بکیفیتی تربیت کند که جوابگوی نیازهای آینده وطن ما باشند.

یقین طبیعت و شأن دولت خدمتگزار و صدیق جناب آقای هویدا که از برکت ارشاد و رهبریهای خردمندانه شاهنشاه عالیقدر ما برخوردار است ایجاب میکند که با تهیه و ارائه لوایح انقلابی در جهت تأمین روزافزون رفاه و نیازمندیهای جامعه بموقفیت‌های بیش‌از پیش نائل گردد.

فرصت موجود را برای اشاره‌ای درباره تقاضای مردم شریف گیلان جهت تشکیل دانشگاه مغتنم میشمرم.

دانشگاه گیلان بحث تازه‌ای نیست. عده‌ای از علاقمندان بتعالی آموزش سرزمین گیلان در گذشته و حال کوشش مستمر و صادقانه‌ای در تحقق این امر با عشق توأم با امید داشته‌اند و زحمات فراوانی کشیده‌اند که اجر همه‌شان مأجور باد. در بحث‌های مکرر طی سالهای گذشته با انجمن‌های شهر، شهرستان، استان، مجالس و عطف، محافل بازار و خانوادها پیش آمد همگی حاکی از علاقه شدید مردم برای ایجاد دانشگاه در گیلان بود.

خانواده‌ها علاقمندند که در سنین خاص و حساسی فرزندان شان مستقیماً و از نزدیک تحت حمایت بادی و عاطفی اولیاء خود قرار گیرند بهمین علت خانواده‌های فراوانی از گیلان بنهران و شهرستانها نقل مکان کردند تا از نزدیک مراقب احوال تحصیلی و تربیتی فرزندان شان باشند.

تقاضای ما ایجاد تسهیلات و امکانات هر چه بیشتر در راه تکمیل و تکوین مراکز و هسته‌های آموزشی موجود در گیلان است تا جایی که از دانشگاهی غنی و آبرومند برخوردار شویم.

من بعثت آشنائی بامور دانشگاهی بمشکلات کار که مهمترینش تهیه کادر آموزشی ورزیده متخصص است ولی بهمان اندازه که انجام این کار مشکل بنظر برسد امید مردم به کارائی و قدرت دولت در بر آوردن حاجات عمومی زیاد است.

دلایل ما برای ایجاد دانشگاه نه بر مبنای تعصب منطقه‌ای بلکه بر مبنای منطقی قدرت، ظرفیت فرهنگی و وجود شرایط مساعد است.

شرایط مساعدی که انجام چنین هدفی را آسان میکنند عبارتند از:

مدارس عالی موجود در گیلان که مجموعاً یک پایه و هسته اولیه خوب دانشگاهی هستند:

تعداد دانش‌آموزان گیلان در سال جاری بالغ بر ۳۲۹۵۲۰ نفر بودند که نسبت آن بتعداد جمعیت در حدود یک پنجم است. که این نسبت در مرکز استان بیک سوم میرسد. یعنی یک سوم مردم رشت مشغول تحصیلات ابتدائی و متوسطه هستند.

وجود متخصصین ورزیده گیلانی که در نقاط مختلف دنیا و در داخل کشور دارای مدارس عالی علمی میباشند و شائق بادای دین خود از طریق خدمت دانشگاهی هستند.

فاصله کوتاه گیلان با مراکز علمی و دانشگاهی و تحقیقی کشور و وسائل ارتباطی نزدیک بدین معنی که مدرسین متخصص در صورت لزوم در کمترین فرصت برای تدریس میتوانند در محل حضور پیدا کنند.

امکانات مادی موجود کشور در سایه امنیت و آرامشی که در اثر قدرت رهبری و جهان بینی بی نظیر شاهنشاه آریماهر بوجود آمده و موفقیتی که دولت خدمتگزار جناب آقای هویدا در انجام وظایف ملی و میهنی داشته آنچنان که مورد نظر و علاقه رهبران دیشمند ملت ایرانست.

روز پنجشنبه گذشته مطلبی از طرف وزیر محترم علوم در یک مصاحبه مطبوعاتی اظهار شد که در جهت توضیح اولویت پذیرش داوطلبان محلی بود عین مطلب را قرائت میکنم:

مسابقه ورودی امسال برای اینکه داوطلبان مستعد مناطق کشور بتوانند در دانشگاهها یا مؤسسه آموزش عالی منطقه خود تحصیل کنند ۴۰ درصد ظرفیت پذیرش دانشگاههای اصفهان، آذرآبادگان، تبریز، جندی شاپور «اهواز» فردوسی «مشهد» و دانشکده کشاورزی و دامپروری رضائیه بدو داوطلبان محلی اختصاص داده شده است این اقدام برای تأمین نیازمندیهای هر منطقه صورت گرفته که قطعاً نتیجه مطلوبی خواهد داشت با در نظر گرفتن این تصمیم که از جهات مختلف بسیار بجا و مورد است برای فارغ التحصیلان متوسطه گیلانی که تعدادشان هر سال رو بتزاید است احتمال ضعیف تری را در ورود بدانشگاههای مختلف کشور در بر خواهد داشت. اینها بود

دلایل روشنی که بطور اختصار بآنها اشاره شد. اما کوششهایی که در تحقق رسیدن این هدف بعمل آمده بطور بسیار اختصار بیان میگردد.

در سالهای اخیر طی جلسات سالیانه‌ای که نمایندگان محترم مجلسین با جناب آقای نخست‌وزیر برای طرح نیازمندیهای حوزه‌های انتخابی خود داشتند موضوع دانشگاه گیلان از اهم مطالب مورد بحث بود. ملاقاتهای مکرری در همین مدت باوزراء علوم وقت صورت گرفت که در همه این موارد تیمسار محترم ستانور صفاری که شخصیت خدمتگزار و مورد احترام جامعه ما میباشد در تشریح مطالب و ارائه طریق و پی گیری مستمر کوشا و پیشگام بوده‌اند که قابل تقدیر و سپاسگزاریست.

با مجموع کوششهای گذشته و حال و حسن نیت موجود در بررسی و پیاده کردن مقدمات کار امید فراوان هست که نتایج نیکوئی در این فرآه در آینده‌ای نزدیک نصیب مردم شرافتمند و عزیز گیلان گردد (احسن).

رئیس - نظر دیگری در کلیات آخر لایحه نیست؟ (اظهاری شد) به مجموع مواد و کلیات آخر لایحه رأی میگیریم خانمها و آقایانی که موافقت خواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. لایحه بدولت ابلاغ می‌شود.

۶- طرح و تصویب گزارش يك فوریتی کمیسیون دادگستری راجع به الحاق يك تبصره بقانون تشدید مجازات کبوترپرانی مصوب خرداد ماه ۱۳۵۱ و ابلاغ بدولت

رئیس - گزارش يك فوریتی الحاق يك تبصره بقانون تشدید مجازات کبوترپرانی مصوب خرداد ماه ۱۳۵۱ مطرح است قرائت می‌شود. (شرح زیر خوانده شد).

گزارش از کمیسیون دادگستری بمجلس شورای ملی کمیسیون دادگستری در جلسه روز شنبه ۵ مرداد ماه ۱۳۵۳ با حضور آقای هنرمندی معاون وزارت دادگستری و تیمسار سپهبد کاتوزیان معاون وزارت جنگ لایحه شماره ۸۸۰۰ مورخ ۱۳۵۳/۴/۱۹ ارسالی از مجلس سنا راجع بالحاق يك تبصره بقانون تشدید مجازات کبوترپرانی را که در جلسه فوق‌العاده روز

سه‌شنبه ۱۳۵۳/۵/۱ از مجلس سنا وصول آن با قید يك فوریت اعلام و فوریت آن در همان جلسه بتصویب رسیده و بشماره ۱۳۰۹ چاپ گردیده است مورد رسیدگی قرارداد و عیناً تأیید و تصویب کرد. اینک گزارش آنرا بمجلس شورای ملی تقدیم میدارد.

قانون الحاق يك تبصره بقانون تشدید مجازات

کبوترپرانی مصوب خردادماه ۱۳۵۱

ماده واحده - عنوان تبصره قانون تشدید مجازات کبوترپرانی مصوب خردادماه ۱۳۵۱ به تبصره ۱ اصلاح و عبارت زیر بعنوان تبصره ۲ بقانون مزبور الحاق میشود.

تبصره ۲ - نگهداری و پرورش کبوتر در حدود و مناطق مذکور در این ماده منوط به تحصیل پروانه است که در حوزه استحفاظی شهربانی از طرف شهربانی کشور و در حوزه استحفاظی ژاندارمری از طرف ژاندارمری کشور صادر میشود.

شرایط و ترتیب صدور پروانه بموجب آئین‌نامه‌ای که از طرف وزارت کشور تهیه و بتصویب هیئت وزیران خواهد رسید تعیین میشود.

هر کس بدون پروانه مبادرت به نگهداری و پرورش کبوتر در حدود و مناطق مزبور نماید بحسب جنحه‌ای تا ششماه محکوم میشود.

مخبر کمیسیون دادگستری - دکتر سید محمد رضا تنکابنی گزارش از کمیسیون نظام بمجلس شورای ملی کمیسیون نظام در جلسه روز یکشنبه ۶ مردادماه ۱۳۵۳ با حضور تیمسار سپهبد کاتوزیان معاون وزارت جنگ لایحه ارسالی از مجلس سنا راجع به الحاق يك تبصره بقانون تشدید مجازات کبوترپرانی را مورد رسیدگی قرارداد و مصوبه کمیسیون دادگستری را تأیید و تصویب کرد.

اینک گزارش آنرا بمجلس شورای ملی تقدیم میدارد.

مخبر کمیسیون نظام - روح‌الله جعفری

گزارش از کمیسیون کشور بمجلس شورای ملی

کمیسیون کشور در جلسه روز یکشنبه ۶ مردادماه ۱۳۵۳ با حضور نمایندگان دولت لایحه ارسالی از

مجلس سنا راجع به الحاق يك تبصره بقانون تشدید مجازات کبوترپرانی را مورد رسیدگی قرارداد و گزارش کمیسیون دادگستری را عیناً تأیید و تصویب کرد.

اینک گزارش آنرا بمجلس شورای ملی تقدیم میدارد. مخبر کمیسیون کشور - رضا سجادی

رئیس - کلیات لایحه مطرح است نظری نیست؟ (اظهاری نشد) ورود در شور ماده واحده رأی میگیریم خانمها و آقایانیکه موافقت خواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. در ماده واحده نظری نیست؟ (اظهاری نشد) در کلیات آخر لایحه نظری نیست؟ (اظهاری نشد) بماده واحده و کلیات آخر لایحه رأی میگیریم خانمها و آقایانیکه موافقت خواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. لایحه بدولت ابلاغ میشود.

۷- طرح و تصویب گزارش يك فوریتی کمیسیون امور استخدام و سازمانهای اداری راجع به اصلاح پاره‌ای از مواد قانون هیئتهای امنای مؤسسات عالی علمی دولتی و ارسال بمجلس سنا

رئیس - گزارش يك فوریتی اصلاح پاره‌ای از مواد قانون هیئتهای امنای مؤسسات عالی علمی و دولتی مطرح است قرائت می‌شود.

(شرح زیر خوانده شد)

گزارش از کمیسیون امور استخدام و سازمانهای اداری بمجلس شورای ملی

کمیسیون امور استخدام و سازمانهای اداری در جلسه اول مردادماه ۱۳۵۳ با حضور آقای دکتر میرعلاء معاون وزارت علوم و آموزش عالی لایحه شماره ۸۵۹۴ مورخ ۱۳۵۳/۴/۱۷ دولت ارسالی از مجلس سنا راجع باصلاح پاره‌ای از مواد قانون هیئتهای امنای مؤسسات عالی علمی دولتی را که در جلسه روز سه‌شنبه ۱۳۵۳/۵/۱ وصول آن با قید يك فوریت اعلام و فوریت آن در همان جلسه بتصویب رسیده و بشماره ۱۳۰۸ چاپ گردیده است مورد رسیدگی قرار داد و مصوبه مجلس سنا را عیناً تأیید و تصویب کرد.

اینک گزارش آنرا بمجلس شورای ملی تقدیم میدارد.

قانون اصلاح پاره‌ای از مواد قانون هیئتهای امنای مؤسسات عالی علمی دولتی

ماده واحده - قانون هیئتهای امنای مؤسسات

عالی علمی دولتی مصوب ۲۱ اسفندماه ۱۳۵۰ بشرح زیر اصلاح میشود:

اول - ماده يك شرح زیر اصلاح میشود:

وزارت علوم و آموزش عالی مکلف است برای هر يك از دانشگاههای دولتی و غیر دولتی و مؤسسات آموزش عالی و مؤسسات پژوهشی دولتی هیأت امنائی طبق مقررات زیر تشکیل دهد.

دوم - ماده دو بشرح زیر اصلاح میشود:

مقامات و اشخاص زیر در هیأت امناء هر يك از دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی و مؤسسات پژوهشی عضویت دارند.

الف - وزیر علوم و آموزش عالی یا نماینده تام‌الاختیار او.

ب - وزیر مشاور و رئیس سازمان برنامه و بودجه یا نماینده تام‌الاختیار او.

ج - دبیر شورای مرکزی دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی کشور.

د - چهارتن از شخصیتهای بصیر و مطلع که نقش مؤثری در توسعه و پیشرفت مؤسسه مربوط داشته باشند.

سوم - ماده سه بشرح زیر اصلاح میشود:

اعضای بند ماده ۲ به پیشنهاد وزیر علوم و آموزش عالی و فرمان همایونی برای سه سال منصوب میشوند و در يك زمان فقط میتوانند عضویت یکی از هیئتهای امناء را دارا باشند و تجدید انتخاب آنان بلامانع است. در دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی خارج از پایتخت استاندار و رئیس انجمن استان مربوط باقتضای سمت خود نیز عضویت هیأت امناء را خواهند داشت.

چهارم - ماده چهار بشرح زیر اصلاح و تبصره آن حذف میشود:

در مؤسسات آموزش عالی یا مؤسسات پژوهشی وابسته بوزارتخانه‌ها یا مؤسسات دولتی وزیر یا مسئول دولتی باقتضای مقام خود نیز ریاست یا عضویت هیأت امناء را خواهد داشت.

پنجم - ماده پنج بشرح زیر اصلاح میشود:

رئیس هیأت امناء دانشگاههایی که تحت تولیت عظمی یا ریاست عالیه اعلی حضرت همایون شاهنشاه آریامهز هستند بفرمان همایونی منصوب میشود. ریاست

عالیه هیأت امناء هر يك از دانشگاههای دیگر و دانشسرای عالی بنا بر استنداعای وزیر علوم و آموزش عالی بفرمان همایونی تعیین خواهد شد.

در دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی و مؤسسات پژوهشی که هیأت امناء آنها دارای ریاست عالیه نمیباشد وزیر علوم و آموزش عالی رئیس هیأت امناء خواهد بود.

ششم - ماده شش شرح زیر اصلاح میشود:

رؤسای دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی و مؤسسات پژوهشی بدون حق رأی در جلسات هیأت امناء شرکت خواهند کرد.

هفتم. ماده هشت و بندهای يك تا نه آن شرح زیر اصلاح میشود:

وظایف هیأت امناء بشرح زیر است:

۱- پیشنهاد انتصاب رئیس دانشگاه یا مؤسسه آموزش عالی یا مؤسسه پژوهشی که با استنداعای وزیر علوم و آموزش عالی بموجب فرمان همایونی منصوب خواهد شد.

۲- تصویب سازمان اداری دانشگاه یا مؤسسه آموزش عالی یا مؤسسه پژوهشی بر اساس ضوابطی که از طرف شورای مرکزی دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی کشور تهیه و پیشنهاد میشود و سپس به تأیید وزارت علوم و آموزش عالی و سازمان امور اداری و استخدامی کشور میرسد.

۳- رسیدگی و تصویب بودجه دانشگاه یا مؤسسه آموزش عالی یا مؤسسه پژوهشی بر اساس خط مشی هائی که توسط شورای مرکزی دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی کشور تهیه و پیشنهاد میشود و سپس به تأیید وزارت علوم و آموزش عالی و سازمان برنامه و بودجه میرسد.

۴- تصویب حسابهای سالانه دانشگاه یا مؤسسه آموزش عالی یا مؤسسه پژوهشی.

۵- جلب و قبول کمک و هدایا از افراد و بخش خصوصی اعم از داخلی یا خارجی بصورت نقدی، ساختمانی و یا تجهیزاتی.

۶- تصویب مقررات استخدامی هیأت علمی دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی و مؤسسات پژوهشی

و سایر مستخدمان آنها که تابع قانون استخدام کشوری نیستند همچنین مقررات استخدامی مربوط به معلمان و اعضای هیأت علمی غیر ایرانی بر اساس ضوابطی که از طرف شورای مرکزی دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی کشور تهیه و سپس به تأیید وزارت علوم و آموزش عالی و سازمان امور اداری و استخدامی کشور میرسد.

مقررات مربوط به پایه حقوق و حقوق بازنشستگی مستخدمین رسمی هیأت علمی به پیشنهاد وزارت علوم و آموزش عالی و تأیید سازمان امور اداری و استخدامی کشور پس از تصویب کمیسیونهای علوم و آموزش عالی و دارائی و استخدام مجلسین قابل اجرا خواهد بود.

۷- تصویب آئین نامه های مالی و معاملاتی بر اساس ضوابطی که از طرف شورای مرکزی دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی کشور تهیه و به تأیید وزارت علوم و آموزش عالی و وزارت امور اقتصادی و دارائی و سازمان برنامه و بودجه میرسد.

۸- تصویب میزان فوق العاده مخصوص اعضای هیأت علمی دانشگاه یا مؤسسه آموزش عالی یا مؤسسه پژوهشی بر اساس ضوابطی که از طرف شورای مرکزی دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی کشور تهیه و به تأیید وزارت علوم و آموزش عالی و تصویب شورای حقوق و دستمزد میرسد.

۹- تعیین نحوه اداره امور واحدهای تولیدی دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی و مؤسسات پژوهشی بصورت بازرگانی یا با مشارکت مؤسسات دیگر بر اساس ضوابطی که از طرف شورای مرکزی دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی تهیه و به تأیید وزارت علوم و آموزش عالی و سازمان امور اداری و استخدامی کشور میرسد.

هشتم - ماده ۱۰ شرح زیر اصلاح میشود:

اعتباراتی که برای هر يك از دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی و مؤسسات پژوهشی در بودجه های سالانه کل کشور منظور و تصویب میشود بصورت کمک خواهد بود.

وزارت امور اقتصادی و دارائی در اول هر سه

ماه اعتبار سه ماهه را بماخذ سه دوازدهم بودجه مصوب کلا در اختیار هر يك از دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی و مؤسسات پژوهشی خواهد گذاشت.

نهم - ماده ۱۱ شرح زیر اصلاح میشود:

امور مالی و معاملاتی دانشگاه یا مؤسسه آموزش عالی یا مؤسسه پژوهشی جز در مورد ذیحسابی موضوع ماده ۲۴ قانون محاسبات عمومی مشمول سایر مقررات قانون مزبور و آئین نامه معاملات دولتی و سایر قوانین و مقررات مربوط به مؤسسات دولتی نخواهد بود. ترتیب رسیدگی بامور مالی و جاری و حسابها همچنین ترتیب مصرف کلی اعتبارات و اجازة وصول درآمد های اختصاصی و اخذ وام از منابع داخلی و مصرف آن بر طبق مقرراتی است که در حدود این قانون وسیله دانشگاه یا مؤسسه آموزش عالی یا مؤسسه پژوهشی تهیه و بتصویب هیأت امناء میرسد.

دهم - ماده ۱۲ شرح زیر اصلاح میشود:

رسیدگی بحسابهای سالانه دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی و مؤسسات پژوهشی بر اساس آئین نامه ای خواهد بود که وسیله وزارت علوم و آموزش عالی تهیه و به تأیید وزارت امور اقتصادی و دارائی میرسد.

یازدهم - ماده ۱۳ شرح زیر اصلاح میشود:

شمول قانون هیأت های امناء مؤسسات عالی علمی دولتی و این قانون درباره دانشگاههایی که تحت تولید عظمی یا ریاست عالیه اعلی حضرت همایون شاهنشاه آریامهر هستند با اجازة تولید عظمی یا ریاست عالیه خواهد بود. تبصره - مؤسسات پژوهشی دولتی که بر اساس ماده ۹ قانون اصلاحی قانون تأسیس وزارت علوم و آموزش عالی غیر مشمول شناخته میشوند از جهت تشکیل هیأت امناء نیز بر طبق قانون و مقررات مربوط بخود عمل خواهند کرد.

دوازدهم - ماده ۱۴ حذف و ماده ۱۵ بصورت ماده ۱۴ اصلاح میشود:

مادام که هیأت های امنای دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی و مؤسسات پژوهشی بر اساس قانون هیأت های امنای مؤسسات عالی علمی دولتی و این قانون تشکیل نشده و آئین نامه های اجرایی مورد نیاز بتصویب نرسیده است موقتاً طبق مقررات سابق عمل خواهد شد.

سیزدهم - ماده ۱۶ بصورت ماده ۱۵ شرح زیر اصلاح میشود:

آئین نامه های اجرایی قانون هیأت های امناء

مؤسسات عالی علمی دولتی و این قانون به پیشنهاد دانشگاه یا مؤسسه آموزش عالی یا مؤسسه پژوهشی تهیه و پس از موافقت سازمانهای مربوط و تأیید وزارت علوم و آموزش عالی بتصویب هیأت امناء میرسد.

چهاردهم - ماده ۱۷ بماده ۱۶ تبدیل و مواد ۱۸ و ۱۹ و ۲۰ قانون هیأت های امنای مؤسسات عالی علمی دولتی از تاریخ تصویب این قانون ملغی میگردد.

مخبر کمیسیون امور استخدام و سازمانهای اداری - رضاییزاده گزارش از کمیسیون دارائی بمجلس شورای ملی

کمیسیون دارائی در جلسه اول مردادماه ۱۳۵۳ با حضور نمایندگان دولت لایحه ارسالی از مجلس سناراجع باصلاح پاره ای از مواد قانون هیئت های امنای مؤسسات عالی علمی دولتی را مورد رسیدگی قرار داد و تصویب کرد.

اینک گزارش آنرا در تأیید گزارش کمیسیون امور استخدام و سازمانهای اداری بمجلس شورای ملی تقدیم میدارد. - مخبر کمیسیون دارائی - امان الله ریگی

گزارش از کمیسیون علوم و آموزش عالی بمجلس شورای ملی کمیسیون علوم و آموزش عالی در جلسه سوم مردادماه ۱۳۵۳ با حضور آقای دکتر میرعلاء معاون

وزارت علوم و آموزش عالی لایحه ارسالی از مجلس سنا راجع باصلاح پاره ای از مواد قانون هیئت های امنای مؤسسات عالی علمی دولتی را مورد رسیدگی قرار داد و تصویب کرد. اینک گزارش آنرا در تأیید گزارش کمیسیون امور استخدام و سازمانهای اداری بمجلس شورای ملی تقدیم میدارد.

مخبر کمیسیون علوم و آموزش عالی - دکتر امیر حسن زهرائی رئیس - کلیات لایحه مطرح است نظری نیست؟

(اظهاری نشد) بورود در شوروماده واحده رأی میگیریم خانمها و آقایانیکه موافقتد خواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. در ماده واحده نظری نیست؟ (اظهاری نشد) پیشنهاد رسیده قرائت می شود.

ریاست محترم مجلس شورای ملی پیشنهاد مینماید عبارت زیر به قسمت آخر ماده چهارم لایحه هیئت امناء اضافه شود:

اعضای هیئت امنای این قبیل مؤسسات از طرف وزیر مربوط به وزارت علوم و آموزش عالی پیشنهاد و به تقاضای وزیر علوم و آموزش عالی و فرمان همایونی منصوب میشود. رئیس فراکسیون پارلمانی حزب ایران نوین در

مجلس شورای ملی - مصطفی الموتی

رئیس - نسبت باین پیشنهاد نظری نیست؟ (اظهاری نشد) رأی میگیریم باین پیشنهاد خانمها و آقایانیکه موافقت خواش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد در کلیات آخر لایحه نظری نیست؟ (اظهاری نشد) بماده واحده اصلاحی که در آن بعمل آمد و کلیات آخر لایحه رأی میگیریم خانمها و آقایانیکه موافقت خواش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. لایحه برای تصویب مجدد به مجلس سنا فرستاده میشود.

۸- تقدیم لایحه اجازه اجرای اساسنامه شرکت ملی نفت ایران و اساسنامه شرکت ملی نفت ایران بوسیله آقای دکتر یزدان پناه وزیر مشاور و معاون پارلمانی نخست وزیر رئیس - آقای دکتر یزدان پناه بفرماید.

دکتر یزدان پناه (وزیر مشاور و معاون پارلمانی نخست وزیر) - با اجازه مقام محترم ریاست با توجه به تحولات و تغییرات شگرفی که بر اثر تدابیر داهیان شاهنشاه آریامهر در امر سیاست نفتی کشور بوقوع پیوسته است و حقوق مالکیت و اداره کلیه تأسیسات و منابع نفتی در اختیار ملت ایران قرار گرفته است لازم بود که اساسنامه شرکت ملی نفت ایران که در سال ۱۳۴۷ به تصویب مجلسین رسیده است بر اساس این تحولات و تغییرات مورد بررسی قرار گیرد بدین منظور ماده واحده ای تهیه شده است که تقدیم میگردد تا مقام ریاست مقرر فرمایند مورد بررسی و تصویب قرار بگیرد.

۹- طرح و تصویب دو فوریت لایحه اجازه اجرای اساسنامه شرکت ملی نفت ایران

رئیس - برای این لایحه از طرف فراکسیون پارلمانی حزب ایران نوین پیشنهاد دو فوریت شده است پیشنهاد قرائت میشود. (شرح زیر خوانده شد)

ریاست محترم مجلس شورای ملی پیشنهاد مینماید لایحه مربوط به اساسنامه شرکت ملی نفت با قید دو فوریت مطرح گردد.

رئیس فراکسیون پارلمانی حزب ایران نوین در مجلس شورای ملی - مصطفی الموتی
رئیس - فوریت اول لایحه مطرح است لایحه قرائت میشود. (شرح زیر خوانده شد)

جناب آقای عبدالقادر ریاضی رئیس مجلس شورای ملی بطوریکه استحضار دارند اساسنامه قانونی شرکت ملی نفت ایران که در سال ۱۳۴۷ به تصویب مجلسین رسیده است بی توجه بوضع خاص قرارداد کنترسیوم ۱۳۴۴ و مقررات قانون نفت مصوب ۱۳۳۶ تنظیم شده بود در حالی

که در این فاصله بارهبریهای داهیان شاهنشاه آریامهر در سیاست نفتی کشور تحولات شگرفی روی داده ، قرارداد ۱۳۳۳ ملغی گردیده و حقوق مالکیت و اداره منابع و تأسیسات نفتی بی هیچ قید و شرطی بملت ایران اعاده شده و در نتیجه قانون نفت سال ۱۳۳۶ و قراردادهای نفتی که در چارچوب آن منعقد شده بود باقتضای شرایط مترقبانه کنونی مورد تجدید نظر قرار گرفته است ، بهمین مناسبت لازم بود که اساسنامه قانونی شرکت نیز به موازات قانون نفت و مقتضیات جدید تنظیم و تکمیل گردد .

برای تأمین این منظور اساسنامه جدیدی تنظیم گردید و در نظر گرفته شده است که این اساسنامه بصورت آزمایشی در طی دو سال اجرا گردد و پس از انقضای این مدت لایحه نهائی جهت تصویب تقدیم شود .

اینک لایحه ماده واحده و اساسنامه ضمیمه آن به پیوست تقدیم و تقاضای تصویب آنرا دارد .

نخست وزیر - امیرعباس هویدا
ماده واحده - بدولت اجازه داده میشود که اساسنامه شرکت ملی نفت ایران را پس از تصویب کمیسیونهای مربوط مجلسین اجرا نماید .

تبصره ۱۵ - اساسنامه مصوب برای دو سال بعنوان آزمایش اجرا خواهد گردید و در این مدت هرگونه اصلاحاتی لازم باشد با تصویب کمیسیونهای مربوط خواهد بود .

تبصره ۲۵ - دولت مکلف است پس از انقضای دو سال اساسنامه نهائی را برای تصویب مجلسین تقدیم نماید .

نخست وزیر - امیرعباس هویدا
رئیس - نسبت بفوریت اول لایحه نظری نیست؟ (اظهاری

نشد) رأی میگیریم به فوریت اول لایحه خانمها و آقایانی که موافقت خواش میکنم قیام فرمایند (همه نمایندگان برخاستند) باتفاق آراء تصویب شد. فوریت دوم لایحه مطرح است نظری نیست؟ (اظهاری نشد) رأی میگیریم به فوریت دوم لایحه خانمها و آقایانیکه موافقت خواش میکنم قیام فرمایند (همه نمایندگان برخاستند) باتفاق آراء تصویب شد. لایحه طبع و توزیع میشود و در جلسه آینده مطرح خواهد شد .

۱۰- تعیین تاریخ و دستور جلسه آینده - ختم جلسه
رئیس - چون مطلب دیگری در دستور نداریم با اجازه

خانمها و آقایان این جلسه را ختم می کنیم جلسه آینده ساعت

۹ صبح روز پنجشنبه خواهد بود و لایحه اجازه اجرای اساسنامه شرکت ملی نفت ایران در دستور است که مطرح خواهد شد . (ساعت یازده صبح جلسه ختم گردید)

رئیس مجلس شورای ملی - عبدالقادر ریاضی